

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

15-03-2022 10:00 - 12:00

Via Teams

Information:Deltagere:

Hans van Binsbergen
Helle Bach Lauridsen
Karina Møller
Lisbeth Schmidt Andersen
Martin Østergaard Christensen
Nikolaj Harbjerg
Ole Kiil Jacobsen
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen
Susanne Hammer-Jakobsen
Susanne Holst
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 15 min. Deltagere: Martha Berdiin, Mikkel Munk Quist Andersen og Cecilie Arnoldi

Pkt. 3: Tid: 15 min. Deltagere: Helle Mølgaard, Birgit Høg og Claudia Risbæk

Pkt. 4: Tid: 15 min. Deltagere: Karina Corneliusen, Mette Søberg, Patrick Larsen, Jesper Callesen og Jens Møller Hald

Pkt. 7: Tid: 20 min. Deltagere: Karina Corneliusen, Helle Klinge, Cathrine Garbers og Rikke Slot

Pkt. 8: Tid 10 min. Deltagere: Emil Jespersen

Indhold

Punkt 2: Ramme for evaluering af skolernes budgettodelingsmodel (MØC/NH).....	1
Punkt 3: Byrådsindstilling om svar på beslutningsforslag om magtanvendelser i folkeskolen (OKJ).....	1
Punkt 4: Budgettema om styrket kvalitetsopfølgning og tilsyn på 6-18-årsområdet (OKJ).....	1
Punkt 5: Forberedelse til udvalgsmøde den 16. marts 2022.....	1
Punkt 6: Eventuelt.....	1

Punkt 2: Ramme for evaluering af skolernes budgettildelingsmodel (MØC/NH)

Tid: 15 min. Deltagere: Martha Berdiin, Mikkel Munk Quist Andersen og Cecilie Arnoldi

Punkt 3: Byrådsindstilling om svar på beslutningsforslag om magtanvendelser i folkeskolen (OKJ)

Tid: 15 min. Deltagere: Helle Mølgaard, Birgit Høg og Claudia Risbæk

Punkt 4: Budgettema om styrket kvalitetsopfølgning og tilsyn på 6-18-årsområdet (OKJ)

Tid: 15 min. Deltagere: Karina Corneliusen, Mette Søberg, Patrick Larsen, Jesper Callesen og Jens Møller Hald

Punkt 5: Forberedelse til udvalgmøde den 16. marts 2022

Punkt 6: Eventuelt

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

08-03-2022 09:15 - 11:00

Via Teams

Information:Deltagere:

Hans van Binsbergen
Helle Bach Lauridsen
Karina Møller
Martin Østergaard Christensen
Nikolaj Harbjerg
Ole Kiil Jacobsen
Rasmus Ellermann-Aarslev
Thomas Medom

Afbud

Lisbeth Schmidt Andersen
Susanne Hammer-Jakobsen
Susanne Holst
Stefan Møller Christiansen

Pkt. 2: Tid: 10 min. Deltagere: Anne Marie Due Schmidt, Anne Østergaard og Morten Lynggaard Staal

Pkt. 3: Tid: 15 min. Deltagere: Hans Slot Kristoffersen, Jesper Callesen og Astid Yates og Anne Fisker

Pkt. 6: Tid: 15 min. Deltagere: Kamilla Rytter Dahlstrøm og Claus Picard

Pkt. 7: Tid: 10 min. Deltagere: May-Britt Kullberg

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Notat om fælles MBU-ansøgning til pulje til etablering af ladeinfrastruktur (NH)	1
Beslutning for Punkt 2: Notat om fælles MBU-ansøgning til pulje til etablering af ladeinfrastruktur (NH)	1
Punkt 3: Introduktionsmateriale til BU-Udvalget om fritidstilbuddene i SFO og UngiAarhus (OKJ)	1
Beslutning for Punkt 3: Introduktionsmateriale til BU-Udvalget om fritidstilbuddene i SFO og UngiAarhus (OKJ)	1
Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 9. marts 2022	2
Beslutning for Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 9. marts 2022	2
Punkt 5: Eventuelt	2
Beslutning for Punkt 5: Eventuelt	2

Punkt 1: Godkendelse af referat

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat

Referatet blev godkendt.

Punkt 2: Notat om fælles MBU-ansøgning til pulje til etablering af ladeinfrastruktur (NH)

Tid: 10 min. Deltagere: Anne Marie Due Schmidt, Anne Østergaard og Morten Lynggaard Staal

Beslutning for Punkt 2: Notat om fælles MBU-ansøgning til pulje til etablering af ladeinfrastruktur (NH)

Notatet fremsendes for at orientere rådmanden, om igangværende proces omkring etablering af ladestanderinfrastruktur i Børn og Unge og implementering af Aarhus Kommunes ladestanderstrategi, der er foranlediget af nyt lovkrav om etablering af ladestandere ved kommunale bygninger inden 2025.

Indstilling om:

- At rådmanden orienteres om Børn og Unges håndtering af lovkrav om etablering af ladestandere til el-biler og el-køretøjer ved bygninger med mere end 20 p-pladser inden 2025. Herunder procedure for ansøgning om tilskud fra fælles pulje til etablering af ladestandere i Aarhus Kommune, behovsafklaring i Børn og Unge og opmærksomhedspunkter afledt af lovkravet.

Anne Marie Due Schmidt, Anne Østergaard og Morten Lynggaard Staal deltog. AMDS præsenterede sagen, som efterfølgende blev drøftet.

Beslutninger:

- Der var følgende opmærksomhedspunkter:
 - Opbakningen til offensiv ambition om flere ladestandere. Dog forsigtighed ift. brug af MBUs ressourcer.
 - En fælles strategi for kommunen skal tilstræbes.
 - Åbenhed for et muligt offentligt privat samarbejde.
- Med disse bemærkninger tog rådmanden orienteringen til efterretning.

(NH følger op)

Punkt 3: Introduktionsmateriale til BU-Udvalget om fritidstilbuddene i SFO og UngiAarhus (OKJ)

Tid: 15 min. Deltagere: Mette Søberg, Hans Slot Kristoffersen, Jesper Callesen og Astid Yates og Anne Fisker

Beslutning for Punkt 3: Introduktionsmateriale til BU-Udvalget om fritidstilbuddene i SFO og UngiAarhus (OKJ)

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsorden til rådmandsmødet. Dette med henblik på, at rådmanden godkender det baggrundsmateriale og oplæg, der skal fremsendes til Børn og Ungeudvalgsmødet som introduktion til Børn og Unges tilbud i SFO og UngiAarhus.

Det indstilles:

1. at udkast til introduktionsmaterialet om fritidstilbuddene i SFO og UngiAarhus godkendes
2. at udkast til dias-oplæg godkendes
3. at udkast til forklæde til udvalgsrådet den 16. marts 2022 godkendes.

Hans Slot Kristoffersen, Jesper Callesen og Astid Yates og Anne Fisker deltog. HSK præsenterede sagen.

Beslutninger:

- Bemærkninger til slides
 - Side 4: Linjen i grafikken skal gerne ændres, så det er tydelige at UUUA og SFO ikke er yderpunkterne, men at der er et kontinuum af tilbud.
 - Slide 8: I den mundtlige præsentation skal index 100 nævnes og vores samarbejde med MSB
 - Side 13: Tilføjelse: Enten en linje om kontingentniveau i de udsatte boligområder eller ændre den nuværende linje til en bredere om kontingent.
- Forklædet: Lille sproglig ændringer under punkt 3 fra dagtilbud til fritidstilbud.
- Med forbehold for disse ændringer godkendte rådmanden materialet (at-punkt 1,2 og 3)
- KM deltager på udvalgsrådet.

(OKJ følger op)

Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 9. marts 2022

Beslutning for Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 9. marts 2022

Kort drøftet.

Punkt 5: Eventuelt

Beslutning for Punkt 5: Eventuelt

Rådmanden orienterede om et møde med Børns vilkår.

Beslutningsmemo

8. marts 2022
Side 1 af 2

Emne **Ramme for evaluering af skolernes budgettildelingsmodel**
Til Rådmanden

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Direktør Martin Østergaard Christensen har sat sagen på dagsordenen med henblik på, at rådmanden godkender rammen for evaluering af skolernes budgettildelingsmodel.

I forbindelse med vedtagelsen af den nye budgettildelingsmodel for folkeskolerne i februar 2020 blev det besluttet, at skoletildelingsmodellen to år efter vedtagelsen skal genbesøges med henblik på at vurdere, om der er nogle uhensigtsmæssigheder i modellen, der kræver justeringer. Formålet med evalueringen er derfor at afdække eventuelle uhensigtsmæssigheder i den nuværende model, og herefter at komme med mulige forslag til, hvorledes modellen kan justeres.

Det vedlagte notat (bilag 1) indeholder en beskrivelse af rammen for evalueringen, herunder også baggrunden for evalueringen, en redegørelse for processen (opdelt i tre faser), inddragelse samt en overordnet tidsplan. Rammen tager afsæt i, at evalueringen forankres i Budget og Regnskab, der i samarbejde med en ressourcegruppe af skoleledere udarbejder konkrete forslag til justeringer. Ressourcegruppen er sammensat af en repræsentant for hvert af de fem distrikter i kommunen samt en repræsentant for skolelederforeningen.

Undervejs i arbejdet vil der desuden blive afholdt temadrøftelser med de relevante forældreorganisationer og faglige organisationer, ligesom chefgruppen og rådmanden løbende vil blive inddraget.

På mødet vil der være et oplæg fra Budget og Regnskab om de væsentligste elementer i evalueringsrammen (bilag 2).

Bilag 1: Ramme for evaluering af skolernes budgettildelingsmodel

Bilag 2: Plancher om evalueringsrammen

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at

1. rådmanden godkender rammen for evaluering af skolernes budgettildelingsmodel.

Budget & Regnskab - Analyse og System

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 41 99

Direkte e-mail:
cear@aarhus.dk

Sag: 22/014749-4
Sagsbehandler:
Cecilie Arnoldi
Mikkel Munk Quist Andersen

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Punktet indebærer ingen ændringer.

8. marts 2022

Side 2 af 2

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

En del af arbejdet med evalueringen er at afdække mulige forslag til justeringer af tildelingsmodellen for budget 2023 og frem. Det indebærer også at se på, hvad disse eventuelle justeringer betyder for skolernes økonomi, omkostninger at gennemføre, og hvorledes de kan finansieres.

5. Videre proces og kommunikation

Evalueringen forankres i Budget og Regnskab, der i samarbejde med en ressourcegruppe af skoleledere udarbejder konkrete forslag til justeringer. Ressourcegruppen er sammensat af en repræsentant for hvert af de fem distrikter i kommunen samt en repræsentant for skolelederforeningen. Herudover vil der være drøftelser på netværksmøder med skolelederne, hvor alle BU-cheferne deltager. Undervejs i arbejdet vil der desuden blive afholdt temadrøftelser med de relevante forældreorganisationer og faglige organisationer.

Chefgruppen og rådmanden vil løbende blive inddraget, herunder også i forhold til evalueringens ramme og fremdrift. Eventuelle justeringer af tildelingsmodellen besluttet af rådmanden.

Evalueringens konklusioner vil blive sammenfattet i et mindre notat, der også indeholder konkrete forslag til, hvorledes eventuelle justeringer kan indarbejdes i skolernes budgetter for 2023.

Chefgruppen har besluttet, at der også skal evalueres på budgettildelingen til Fokusskolen og Netværksskolen. Grundbudgettet til de to skoler tildeles med afsæt i særskilte kriterier, der ikke er en del af den generelle budgettildelingsmodel på skoleområdet (elever indskrevet på Fokusskolen indgår dog som en del af elevgrundlaget for budgettildeling til udkolingen på Vestergårdsskolen). Udkast til proces for evaluering af budgettildelingen til Fokusskolen og Netværksskolen vil derfor blive fremsendt som en særskilt sag.

Evaluering af budgettildelingsmodellen på folkeskoleområdet

8. marts 2022

Side 1 af 5

Dette notat indeholder den overordnede ramme for evalueringen af folkeskolernes budgettildelingsmodel.

Formål

I forbindelse med vedtagelsen af den nye budgettildelingsmodel for folkeskolerne i februar 2020 blev det besluttet, at skoletildelingsmodellen to år efter vedtagelsen skal genbesøges med henblik på at vurdere, om der er nogle uhensigtsmæssigheder i modellen, der kræver justeringer.

Rammen for evalueringen er derfor at afdække eventuelle uhensigtsmæssigheder i den nuværende budgettildelingsmodel, og herefter at komme med mulige forslag til, hvorledes modellen kan justeres. Det primære fokus vil være på den del af folkeskolernes tildelingsmodel, der vedrører almenområdet. Evalueringen skal gennemføres i 2. kvartal 2022 med henblik på, at eventuelle ændringsforslag kan indarbejdes i skolernes budgetter for 2023.

Baggrund

I budgetforliget for 2019 besluttede byrådet, at der skulle gennemføres en økonomisk analyse af folkeskoleområdet, og efterfølgende skulle der udarbejdes en ny tildelingsmodel, som fordeler det samlede budget ud til hver enkelt skole.

Børn og Unge gennemførte en analyse af folkeskoleområdet i 2019 og analysen viste blandt andet, at den tidligere model populært sagt var "brudt sammen" på almenområdet: Halvdelen af skolerne fik som udgangspunkt ikke tildelt et tilstrækkeligt grundbudget til at dække udgifterne til klasserne. Andre skoler havde omvendt et større budget end de forventede udgifter.

Tidligere havde skolerne meget forskellige økonomiske vilkår for at drive skole samt forskellige muligheder for at levere kvalitet i undervisningen. Den nye tildelingsmodel har ændret dette på almenområdet, idet den grundlæggende fordeler pengene på en mere åben og gennemskelig måde ved at tage afsæt i et beregnet udgiftsbehov, så alle skoler nu får dækket udgifterne til at kunne undervise deres elever. Derudover er der foretaget en række ændringer på flere af de øvrige områder af skolernes økonomi. Eksempelvis fordeler den nye model budgetterne til specialundervisning på en mere fair måde end tidligere, da der nu stilles skarpt på elevernes relative specialundervisningsbehov i fordelingen af budgetterne.

Arbejdet med at revidere budgettildelingsmodellen til skolerne tog udgangspunkt i en afvejning mellem tre overordnede hensyn: transparens, retfærdighed og incitamenter:

BØRN OG UNGE

Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

Budget & Regnskab - Analyse og System

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 41 99

Direkte e-mail:
cear@aarhus.dk

Sag: 22/014749-4
Sagsbehandler:
Cecilie Arnoldi
Mikkel Munk Quist Andersen

- Med transparens forstås, at det skal være nemt at gennemskue, hvordan modellen fordeler midler, og hvorfor en skole har fået de midler den har.
- Med retfærdighed forstås, at modellen skal fordele midler på en måde, der tilgodeser alle skoler, uanset deres rammevilkår, og gør det muligt for alle skoler at kunne levere den undervisning, de er forpligtet til.
- Med incitamenter forstås, at modellen skal tilskynde skolerne til en adfærd, som er pædagogisk forsvarlig og samtidig økonomisk bæredygtig.

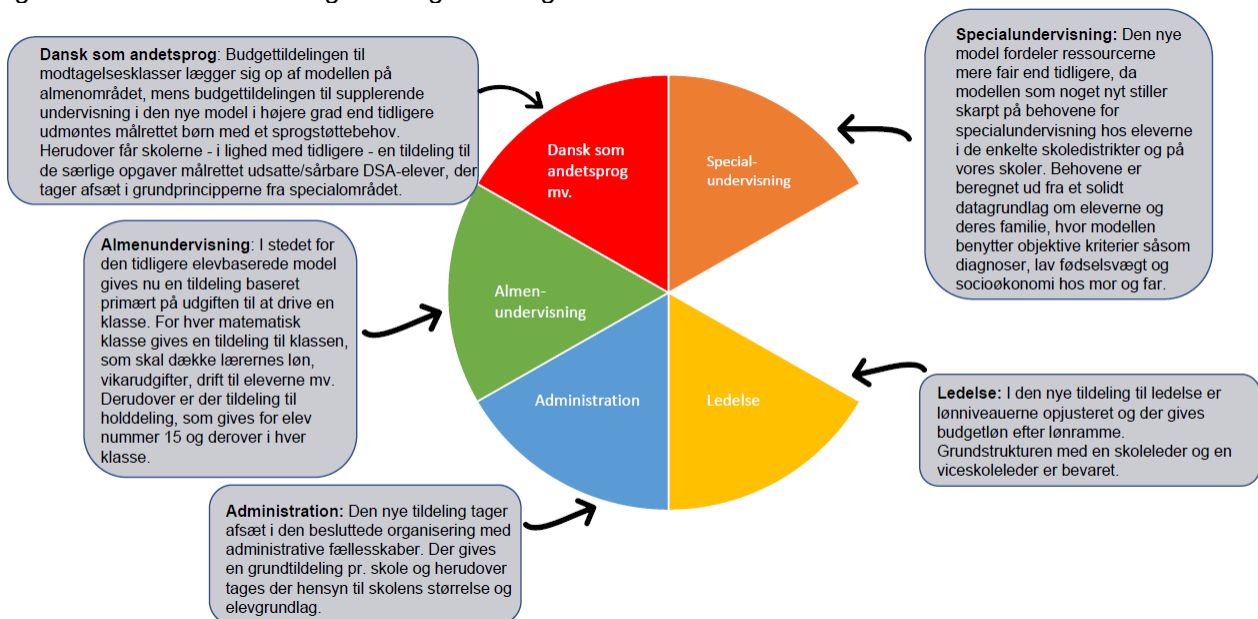
8. marts 2022

Side 2 af 5

Det har været et mål at sikre balance mellem de tre hensyn og udforme en model, som kan rumme behovene på alle folkeskoler i Aarhus Kommune, uanset størrelse, elevgrundlag eller andre forhold (retfærdighed), uden at gå på kompromis med transparens eller incitamenter.

Figur 1 neden for opsummerer i hovedtræk, hvorledes de seks delelementer i skolernes budgetter blev ændret med den nye budgettildelingsmodel. Når bygningsbudgetterne ikke er en del af figuren, skyldes det, at modellen for tildeling af budgetter til bygningsdrift ikke indgik i revisionen og dermed heller ikke blev ændret.

Figur 1: Hovedtræk i ændringer i budgettildelingsmodellen

I den nye budgettildelingsmodels første leveår har særligt den budgettekniske klassetildeling ved 28 elever, elevtalsreguleringer af skolernes almenbudgetter samt klassesammenlægninger begrundet i økonomi været tone-

angivende i debatten omkring modellen. Disse emner har også løbende været drøftet på møder mellem Budget og Regnskab og en nedsat ressourcegruppe af skoleledere, der repræsenterer de fem distrikter i kommunen samt en repræsentant for skolelederforeningen. I dette arbejde har en række justeringer af den nuværende model været afsøgt med henblik på at imødekomme et ønske fra skolelederne om en øget budgetsikkerhed på almenområdet på tværs af skoleår og budgetår.

8. marts 2022
Side 3 af 5

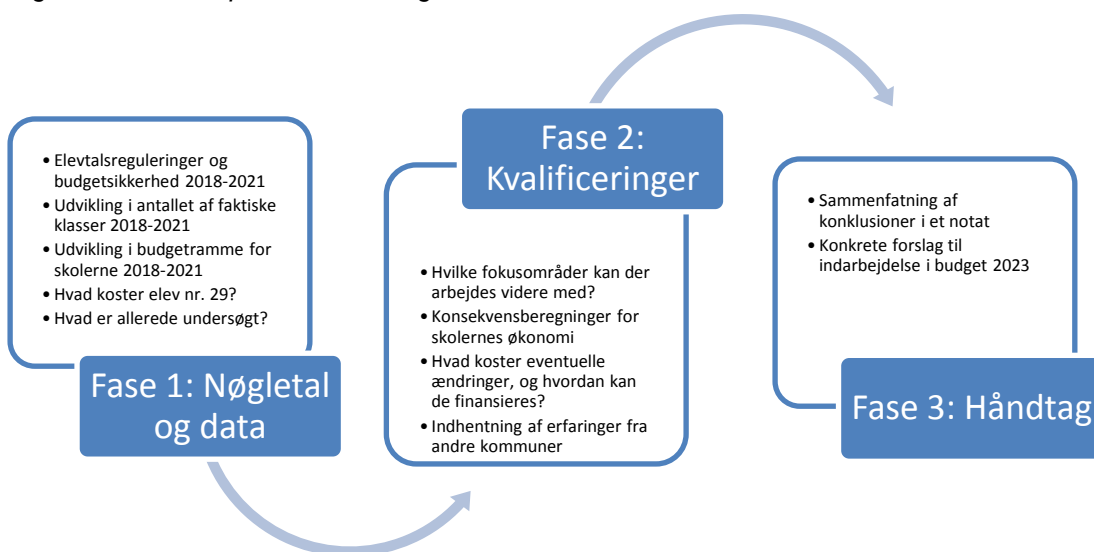
Afsættet er derfor, at evalueringen af tildelingsmodellen tager udgangspunkt i og bygger oven på det arbejde på almenområdet, der allerede er lavet i regi af ressourcegruppen. Dermed bliver fokus for evalueringen at tydeliggøre de drøftelser og forslag, ressourcegruppen har behandlet med det formål, at disse kan omsættes til konkrete forslag til justeringer af modellen. Forslagene skal være klar til eventuelt at kunne indarbejdes i skolernes budgetter for 2023.

Hovedfokus i evalueringen bliver derved almenområdet. Afdækning og justeringer af eventuelle u hensigtsmæssigheder på de øvrige områder af skolernes økonomi afventer resultater og beslutninger fra en række forskellige analyser i Børn og Unge og behandles i andet regi. Eksempelvis ”Analyse af bredere børnefællesskaber på almenområdet, specialområdet og PPR” og ”Evaluering af administrative fællesskaber”.

Faseopdelt evaluering

Evalueringen vil være faseopdelt som illustreret i figur 2 nedenfor:

Figur 2: Den faseopdelte evaluering

Fase 1: Nøgletal og data

Fundamentet for evalueringen vil indledningsvist være en analyse af faktuelle data vedrørende udviklingen i skolernes økonomi både før og efter indførelsen af den nye budgettildelingsmodel i 2020. Herunder kan nævnes faktiske data for elevtalsreguleringerne af skolernes budgetter, udviklingen i antallet af faktiske klasser 2018-2021, samt analyser af udviklingen i skolernes budgetter for perioden 2018-2021.

Med afsæt i disse data skal der laves en analysemæssig fremstilling af de tilfælde, hvor udsving på få elever kan få stor betydning for ændring i skolens tildeling. Populært kan dette formuleres som, hvad elev nr. 29 koster? Fremstillingen skal afdække, hvilke problematikker, der knytter sig til udsving i elevtallene, skolernes måder at håndtere det på, samt deskriptive data, der afdækker, hvor ofte det sker, samt hvor stor en del af budgettet, det påvirker.

Herudover skal der i evalueringens første fase laves et overblik over de modeller, der allerede er undersøgt, og hvilke fordele og ulemper, det hidtidige arbejde har peget på i forhold til disse og ønsket om at øge budgetsikkerheden på skolerne.

Fase 2: Kvalificeringer

I den anden fase af evalueringen kvalificeres data fra evalueringens første fase, og der stilles skarpt på en indsnævring af, hvilke fokusområder, der kan arbejdes videre med.

Som et led i kvalificeringen skal der også indhentes erfaringer fra andre kommuner med budgettildelingsmodeller på skoleområdet, der ligner den, der er i Aarhus. Formålet hermed er at afsøge, om der kan inddrages perspektiver og erfaringer fra skoler uden for kommunen, som kan kvalificere fokusområderne. Det gælder fx Københavns Kommune, der på mange punkter har en tildelingsmodel til skoleområdet, der minder om den, der er i Aarhus.

Endelig skal der laves en konkretisering af, hvilke ændringer de enkelte fokusområder peger på, hvad konsekvenserne er for skolerne, hvor meget eventuelle justeringer vil koste, samt hvordan disse kan finansieres. Som tidligere nævnt vil forslag til justeringer også blive vurderet i forhold til, hvordan de vil påvirke modellens balance mellem de tre overordnede hensyn: transparens, retfærdighed og incitament.

Som en del af dette arbejde afdækkes også, hvordan et kommende ændret klasseloft i de mindste klasser (0. til 2. klasse), jf. finansloven for 2022, kan implementeres i budgettildelingsmodellen. Hvis klasseloftet sænkes til 26 elever i 0.-2. klasse vil det medføre udgifter til flere klasser og kræve en teknisk justering af tildelingsmodellen for de mindste klassetrin. Herudover

8. marts 2022

Side 4 af 5

vil der være anlægsmæssige konsekvenser, som skal afdækkes i samarbejde med Planlægningsafdelingen.

8. marts 2022
Side 5 af 5

Fase 3: Håndtag

I den tredje fase omsættes fokusområderne til konkrete forslag til justeringer, der kan indarbejdes i skolernes budgetter for 2023.

Skolernes budgetter beregnes i oktober og november og udmøntes primo december i året før budgetåret. Eventuelle justeringer skal derfor være godkendt og kunne operationaliseres senest ved udgangen af oktober 2022.

Organisering og tidsplan

Evalueringen opstartes i andet kvartal 2022 med henblik på, at eventuelle forslag til justeringer kan indarbejdes i skolernes budgetter for 2023.

Evalueringen forankres i Budget og Regnskab. Det foreslås, at processen omkring justering af tildelingsmodellen gennemføres efter samme model som tildelingsmodellens tilblivelse. Det betyder, at det er forvaltningen, der i samarbejde med den nedsatte ressourcegruppe af skoleledere i forbindelse med tildelingsmodellen, udarbejder konkrete forslag til justeringer. Ressourcegruppen er sammensat af en repræsentant for hvert af de fem distrikter i kommunen samt en repræsentant for skolelederforeningen. Herudover vil der være drøftelser på netværksmøder med skolelederne, hvor alle BU-cheferne deltager. Undervejs i arbejdet vil der desuden blive afholdt tema-drøftelser med de relevante forældreorganisationer og faglige organisationer.

Chefgruppen og rådmanden vil løbende blive inddraget, herunder også i forhold til evalueringens ramme og fremdrift. Eventuelle justeringer af tildelingsmodellen beslutes af rådmanden.

Evalueringens konklusioner vil blive sammenfattet i et mindre notat, der også indeholder konkrete forslag til, hvorledes eventuelle justeringer kan indarbejdes i skolernes budgetter for 2023. Den foreløbige tidsplan for evalueringen er vist i grov form nedenfor.

Tabel 1: Overordnet tidsplan for evalueringen

Opgave	2022												
	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	
Ramme	Aftale ramme												
Evaluering (fase 1 og 2)				Nøgletal/data → Kvalificeringer									
Evaluering (fase 3)											→ Håndtag		

Evaluering af skolerne budgettildelingsmodel 2022

Oplæg på rådmandsmøde d. 15. marts 2022

Indhold

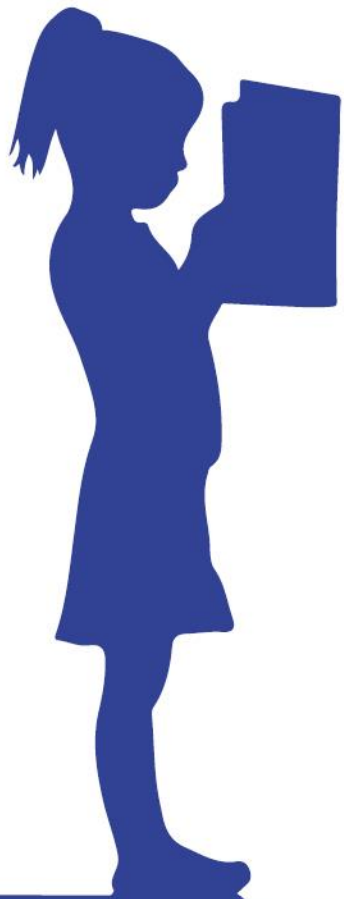
1. Baggrund og formål
2. Evalueringsdesign
3. Organisering og tidsplan
4. Spørgsmål og drøftelser

1. Baggrund og formål

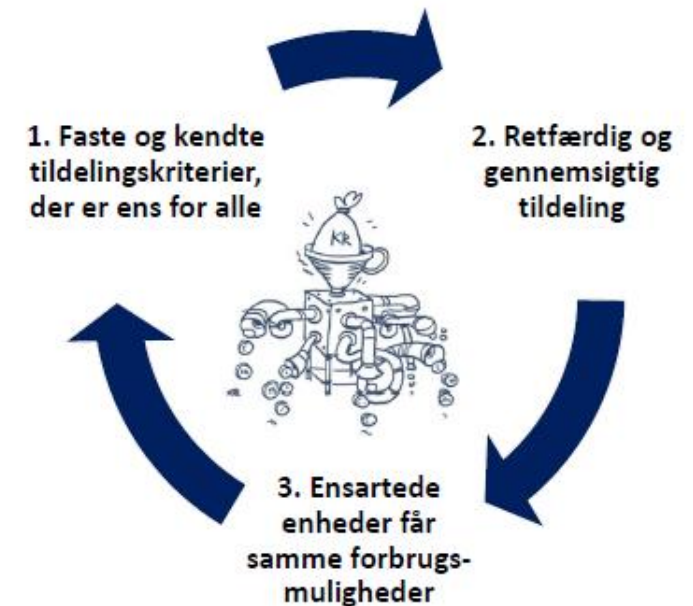
Hvorfor skal modellen evalueres?

I forbindelse med vedtagelsen af den nye budgettildelingsmodel for skolerne i februar 2020 blev det besluttet, at skoletildelingsmodellen skal evalueres efter to år.

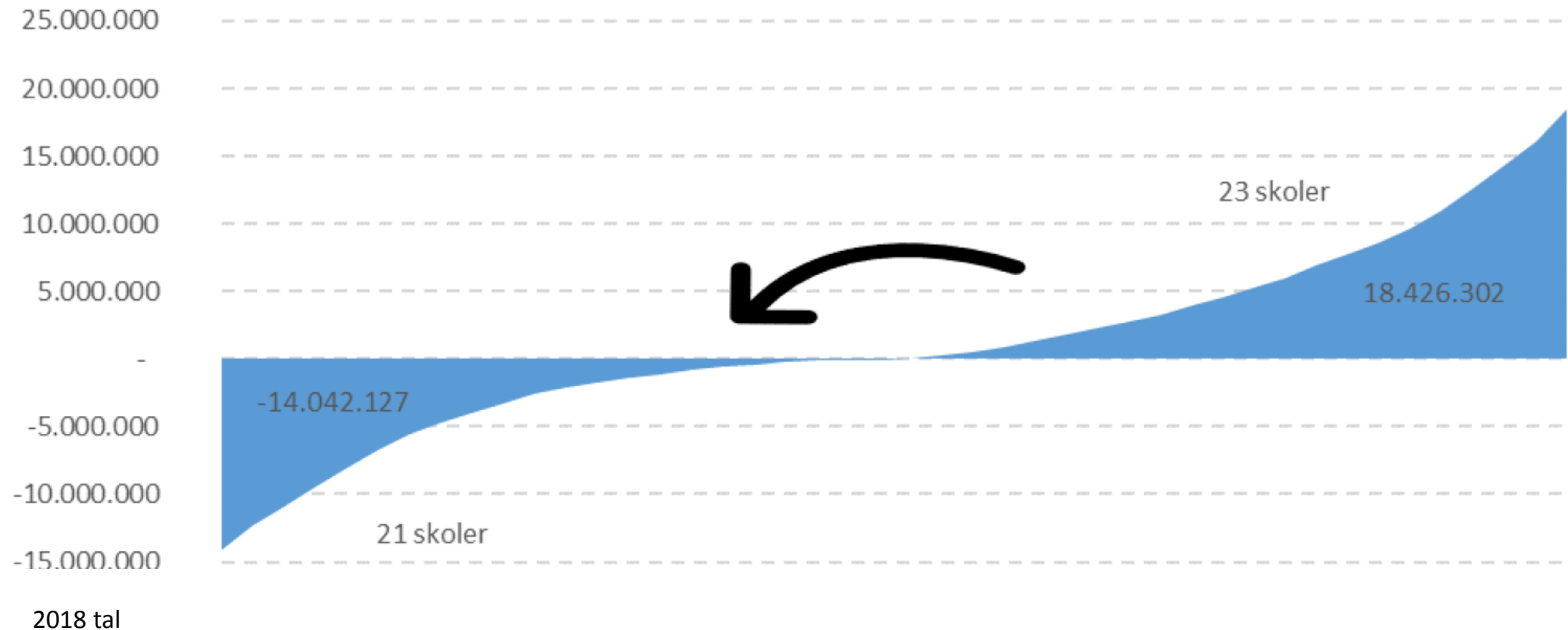
Fokus vil være på, om der er nogle uhensigtsmæssigheder i modellen, der kræver justeringer.

Chefgruppen har besluttet, at der også skal evalueres på budgettildelingen til Fokusskolen og Netværksskolen. Grundbudgettet til de to skoler tildeles med afsæt i særlige kriterier, der ikke er en del af den generelle budgettildelingsmodel på skoleområdet. Udkast til proces for evaluering af budgettildelingen til Fokusskolen og Netværksskolen vil derfor blive fremsendt som en særskilt sag.

Hvorfor skulle skolerne have fordelt midlerne på en ny måde?

Samlet positiv og negativ forskel mellem tildelt budget og teoretisk/forventet udgiftsbehov blandt skolerne, kr.

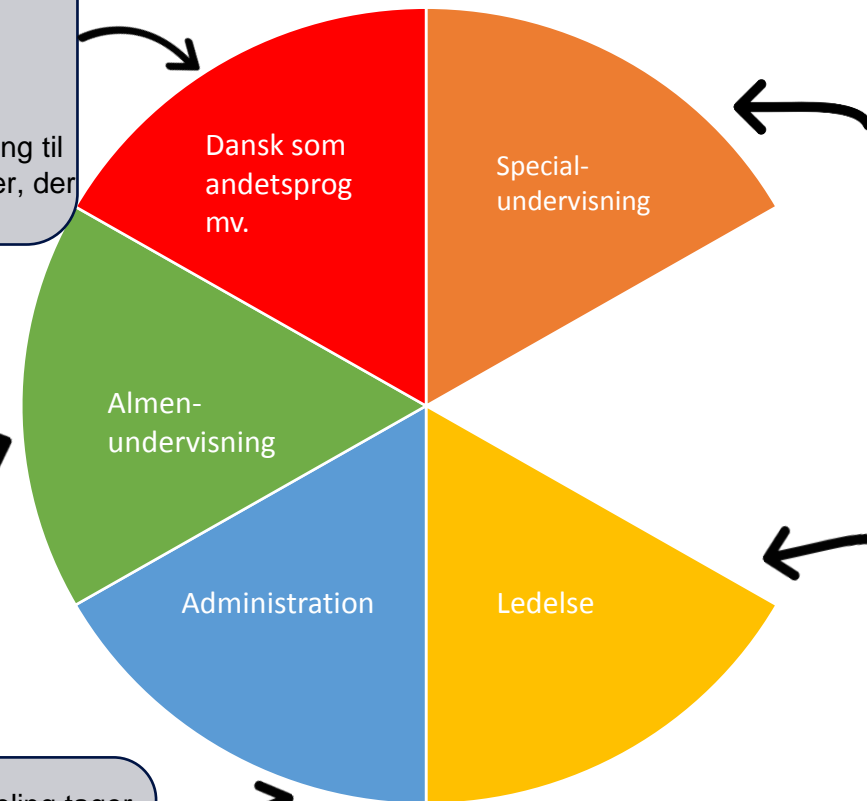

Hvad er – i hovedtræk - ændret med den nye model?

Dansk som andetsprog: Budgettildelingen til modtagelsesklasser lægger sig op af modellen på almenområdet, mens budgettildelingen til supplerende undervisning i den nye model i højere grad end tidligere udmøntes målrettet børn med et sprogstøttebehov. Herudover får skolerne - i lighed med tidligere - en tildeling til de særlige opgaver målrettet udsatte/sårbare DSA-elever, der tager afsæt i grundprincipperne fra specialområdet.

Almenundervisning: I stedet for den tidligere elevbaserede model gives nu en tildeling baseret primært på udgiften til at drive en klasse. For hver matematisk klasse gives en tildeling til klassen, som skal dække lærernes løn, vikarudgifter, drift til eleverne mv. Derudover er der tildeling til holddeling, som gives for elevnummer 15 og derover i hver klasse.

Administration: Den nye tildeling tager afsæt i den besluttede organisering med administrative fællesskaber. Der gives en grundtildeling pr. skole og herudover tages der hensyn til skolens størrelse og elevgrundlag.

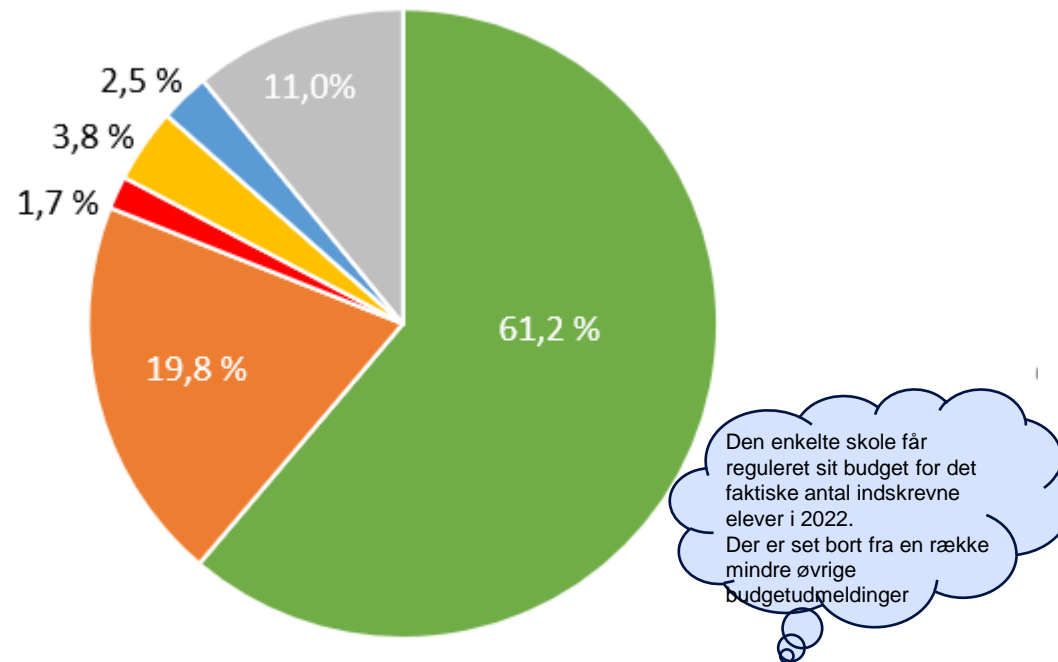

Specialundervisning: Den nye model fordeler ressourcerne mere fair end tidligere, da modellen som noget nyt stiller skarpt på behovene for specialundervisning hos eleverne i de enkelte skoledistrikter og på vores skoler. Behovene er beregnet ud fra et solidt datagrundlag om eleverne og deres familie, hvor modellen benytter objektive kriterier såsom diagnoser, lav fødselsvægt og socioøkonomi hos mor og far.

Ledelse: I den nye tildeling til ledelse er lønniveauerne opjusteret og der gives budgetløn efter lønramme. Grundstrukturen med en skoleleder og en viceskoleleder er bevaret.

Udmeldt skolebudget 2022 – fordeling og beregning af delbudgetter

Fordeling af den samlede oprindeligt udmeldte budgetramme (1.842 mio. kr.) på delbudgetter

- Almenundervisning (BR)
- Specialundervisning (PPR)
- Dansk som andetsprog (PUF)
- Ledelse (BR)
- Administration (BR)
- Bygninger (BR)

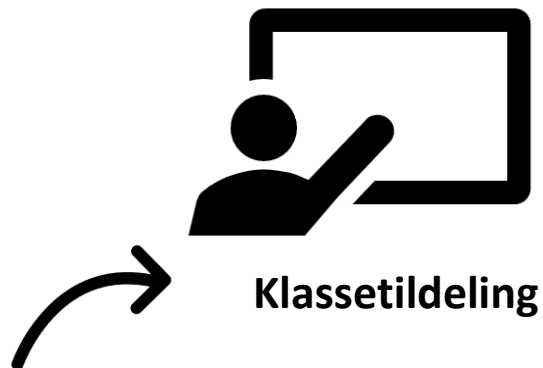
- Figuren viser de enkelte delbudgetter i skolebudgettet for 2022 og deres relative størrelse.
- Teksten i parentes angiver, hvilken afdeling i Børn og Unge, der beregner de enkelte delbudgetter.
- Alle delbudgetter udmeldes fra Budget og Regnskab i starten af december måned i året før budgetåret.

Hvorfor ændrede vi modellen på almenområdet? Og hvad er de styrende kriterier fremover?

Små skoler havde svært ved at finansiere udgiften til en klasse i den tidligere elevbaserede tildelingsmodel

Løsningen er en tildeling baseret primært på udgiften til at drive en klasse, som målt i skoleanalysen

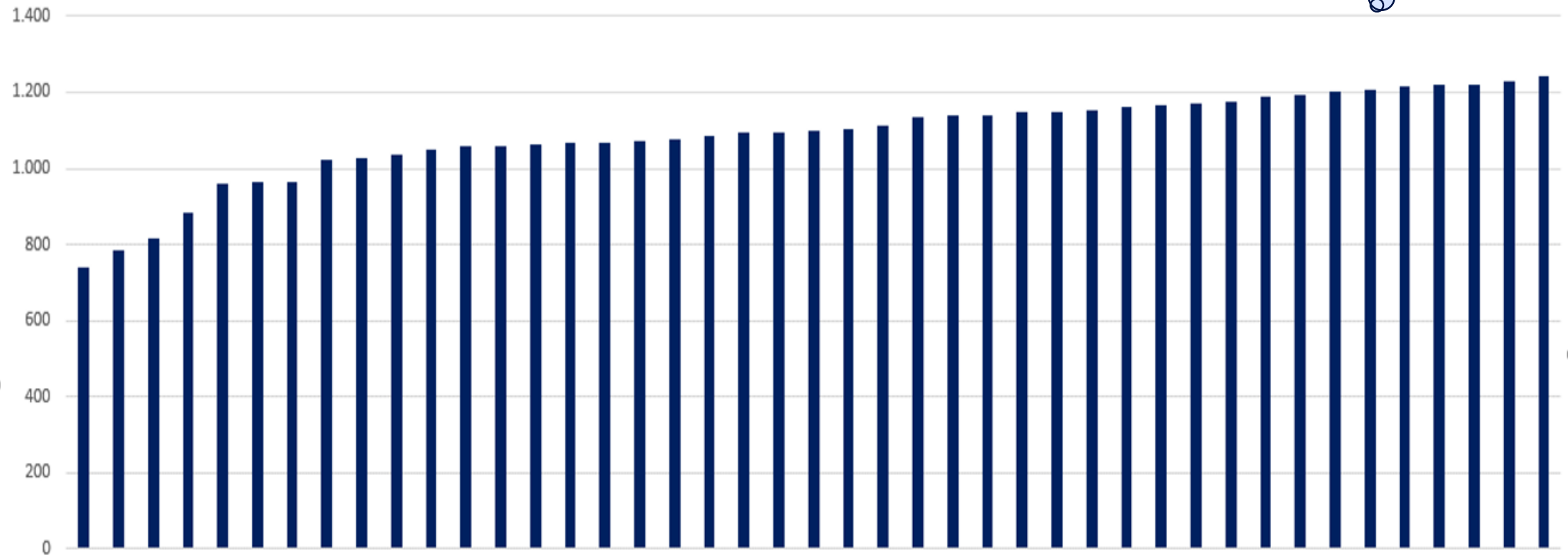
For hver matematisk klasse gives en tildeling til klassen, som skal dække lærernes løn, vikarudgifter, drift til eleverne mv. Derudover er der tildeling til holddeling, som gives for elev nummer 15 og derover i hver klasse.

Giver mulighed for at undervise eleverne det påkrævede antal timer med faguddannet personale, vikardække ved fravær samt have til øvrig drift ud over løn til elever og det nødvendige antal pædagogisk personale

Giver mulighed for også at have til øvrig drift ud over løn til elever og til holddeling i klasser med relativt mange elever

Beregnet ekstrabeløb pr. elev mellem tildeling til almenundervisning og udgiftsbehov 2022

Figuren viser, at alle skoler kan være i modellen og at der er et overskud pr. elev på alle skoler, når udgiftsbehovet til klasser og elever er dækket. Ekstrabeløbet viser holdtildelingen og midler til to-voksenordning mm.

Hvilke temaer har særligt været toneangivende i den nuværende budgettildelingsmodels første leveår?

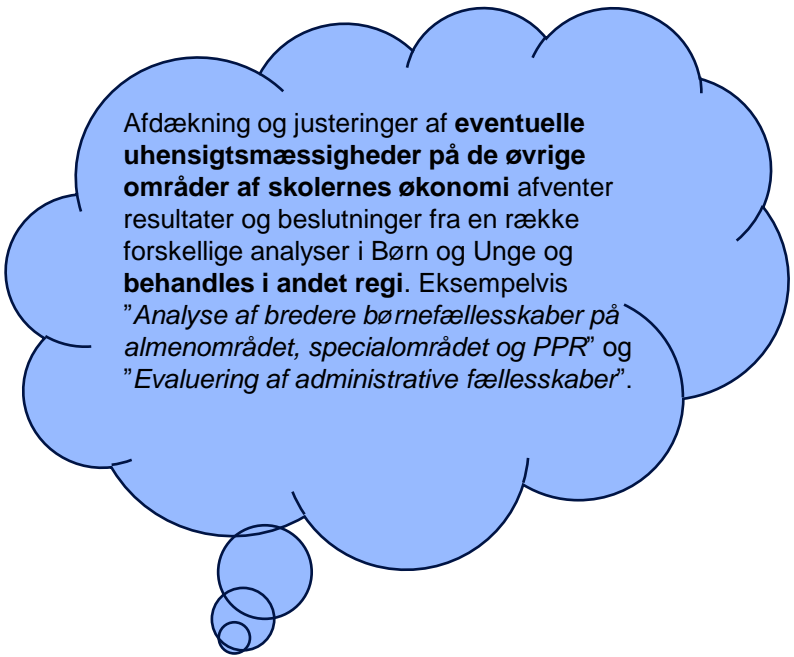
Den budgettekniske klassesdeling ved 28 elever

Elevtalsreguleringer af skolernes budgetter

Klassesammenlægninger begrundet i økonomi

Hovedfokus i evalueringen er almenområdet

- De toneangivende emner har løbende været drøftet på **møder** mellem Budget og Regnskab og en nedsat **ressourcegruppe** af skoleledere.
- På møderne har en række justeringer af den nuværende model været afsøgt med henblik på at imødekomme et ønske fra skolelederne om en **øget budgetsikkerhed på almenområdet** på tværs af skoleår og budgetår.
- Det foreslås, at **evalueringen** af tildelingsmodellen tager udgangspunkt i og **bygger oven på** det arbejde på almenområdet, der allerede er lavet i regi af resourcegruppen.
- Dermed bliver **fokus** for evalueringen at tydeliggøre de drøftelser og forslag, resourcegruppen har behandlet med det **formål**, at disse kan omsættes til konkrete forslag til justeringer af modellen.

Afdækning og justeringer af **eventuelle uhensigtsmæssigheder på de øvrige områder af skolernes økonomi** afventer resultater og beslutninger fra en række forskellige analyser i Børn og Unge og **behandles i andet regi**. Eksempelvis "Analyse af bredere børnefællesskaber på almenområdet, specialområdet og PPR" og "Evaluering af administrative fællesskaber".

Vi vil som et led i evalueringen afdække, hvordan et klasseloft på de mindste klassetrin kan implementeres i modellen

Der er med finansloven for 2022 lagt op til,

- At klasseloftet sænkes til 26 elever i 0.-2. klasse for nye årgange fra og med skoleåret 2023/2024. Klasseloftet i 3.–9. klasse fortsat vil være 28 elever.
- At der er afsat midler til hele landet svarende til 95 mio. kr. i 2023, 146 mio. kr. i 2024, 199 mio. kr. i 2025 og 154 mio. kr. årligt i 2026 og frem
- At en sænkelse af klasseloftet vil kræve folkeskoleforligskredsens opbakning.

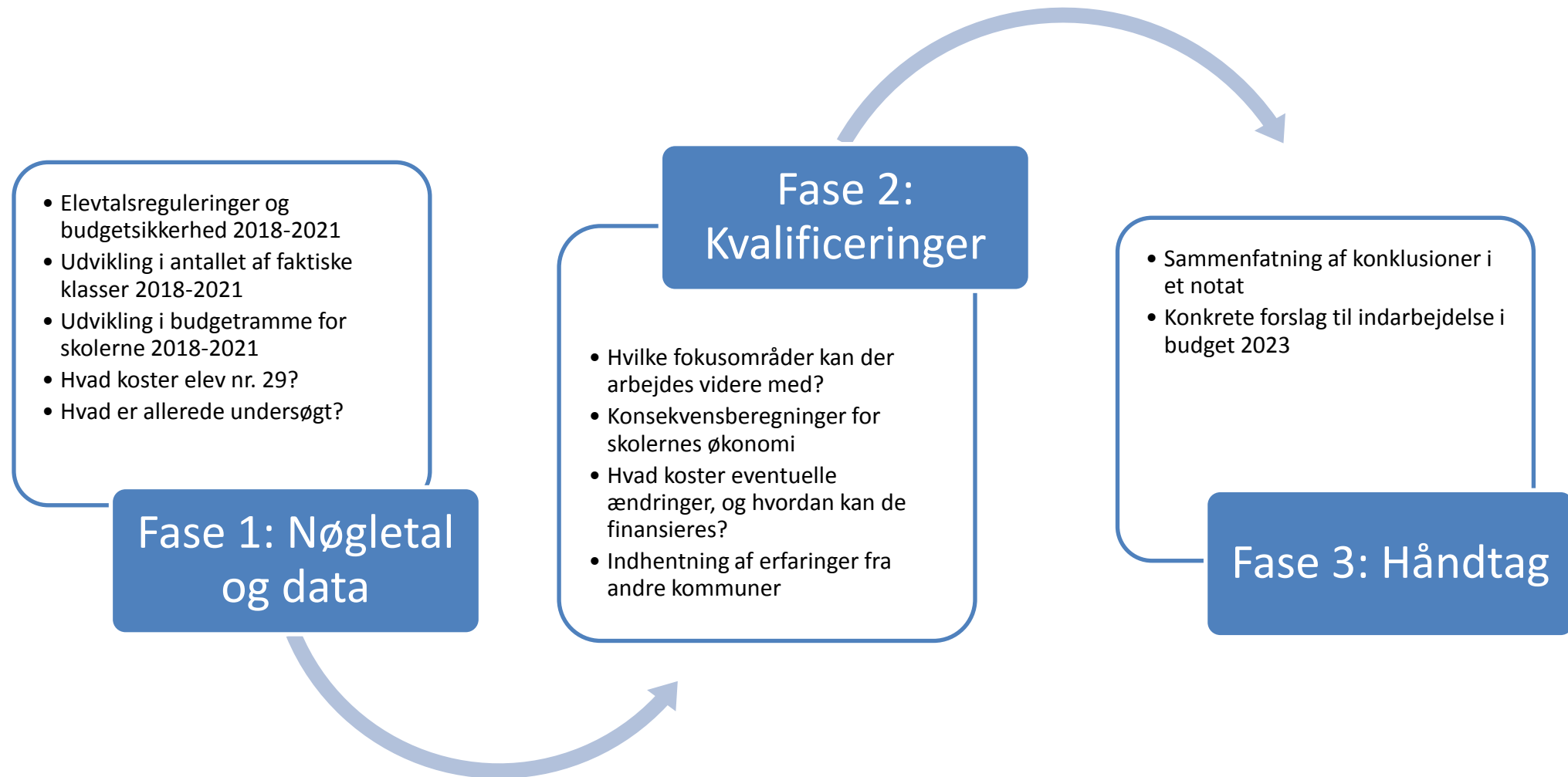
Et foreløbigt skøn er, at Aarhus vil få en andel svarende til ca. seks pct. af disse midler

Hvis klasseloftet sænkes til 26 elever i 0.-2. klasse vil det medføre udgifter til flere klasser og kræve en teknisk justering af tildelingsmodellen for de mindste klassetrin. Herudover vil der være anlægsmæssige konsekvenser, som skal afdækkes i samarbejde med Planlægningsafdelingen.

2. Evalueringsdesign

Faser i evalueringen

3. Organisering og tidsplan

Organisering

- Evalueringen **forankres i Budget og Regnskab**.
- Processen omkring justering af tildelingsmodellen gennemføres efter **samme model som tildelingsmodellens tilblivelse**. Det betyder, at det er forvaltningen, der i samarbejde med den nedsatte **ressourcegruppe** i forbindelse med tildelingsmodellen udarbejder konkrete forslag til justeringer.
- Undervejs i arbejdet vil der desuden blive afholdt **temadrøftelser** med de relevante forældreorganisationer og faglige organisationer.
- **Chefgruppen og rådmanden** vil løbende blive inddraget, herunder også i forhold til evalueringens ramme og fremdrift. Eventuelle justeringer godkendes af rådmanden.
- Evalueringens konklusioner vil blive sammenfattet i et mindre **notat**, der også indeholder konkrete forslag til, hvorledes eventuelle justeringer kan **indarbejdes i skolernes budgetter for 2023**.

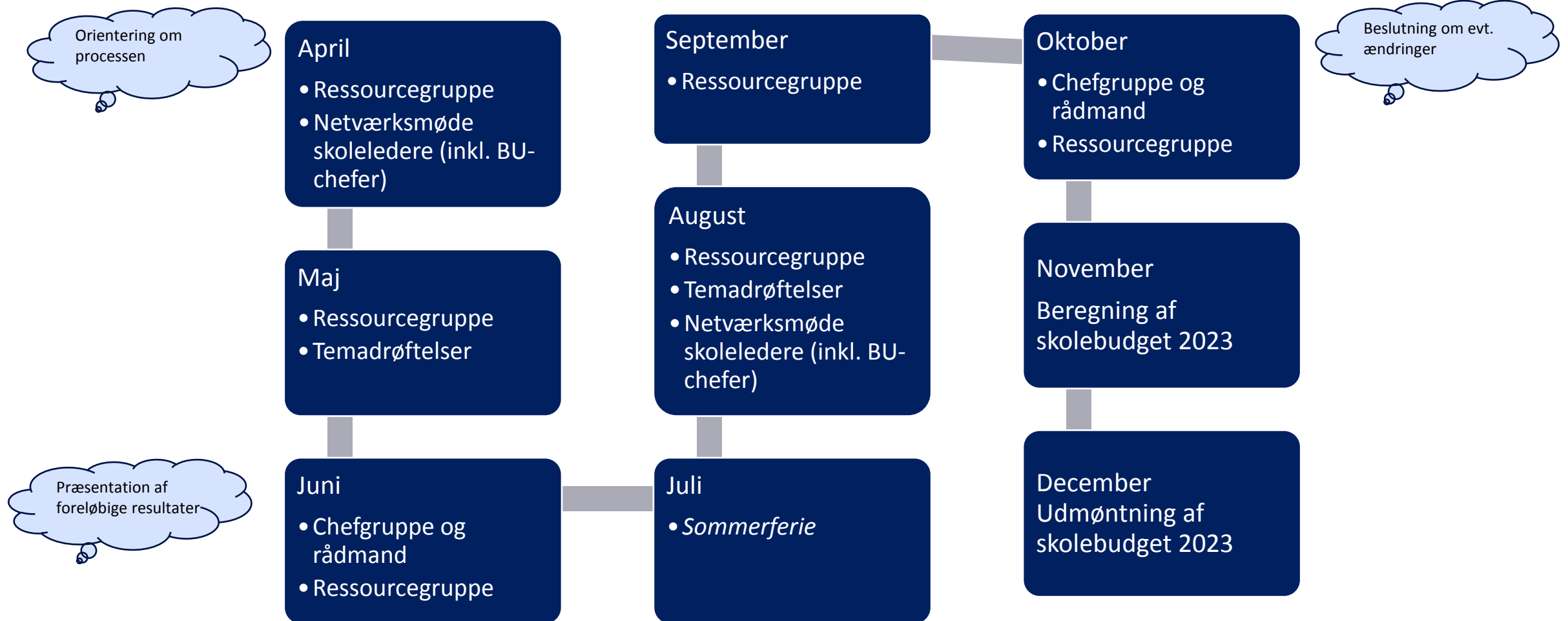

Tidsplan

Evalueringen opstartes i andet kvartal 2022 med henblik på, at eventuelle forslag til justeringer kan indarbejdes i skolernes budgetter for 2023.

Opgave	2022												
	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	
Ramme	Aftale ramme												
Evaluering (fase 1 og 2)				Nøgletal/data → Kvalificeringer									
Evaluering (fase 3)										→ Håndtag			

Foreløbigt udkast til udvidet tidsplan – hvem skal vi mødes med hvornår?

4. Spørgsmål og drøftelser

Er der spørgsmål? Kommentarer?

Det indstilles, at:

- 1. Rådmanden godkender rammen for evaluering af skolernes budgettildelingsmodel*

Beslutningsmemo

7. marts 2021

Side 1 af 3

Emne **Byrådsindstilling om svar på beslutningsforslag magtanvendelse i folkeskolen**
Til Rådmandsmøde den 15. marts 2022

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

PPR Administration

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 89 40 37 77

Direkte telefon: 41 87 43 57

Direkte e-mail:
clari@aarhus.dk

Sag: 22/008593
Sagsbehandler:
Claudia Risbæk

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Dorthe Borgkvist fra Liste Trivsel, Velfærd og Reel Borgerinddragelse (ikke repræsenteret i byrådet) har den 24. december 2021 stillet beslutningsforslag om handleplan for både børn, der har været udsat for en magtanvendelse i folkeskolen og for de børn, som er vidne til en magtanvendelse.

Handleplanen bør ifølge forslaget indeholde oplysninger om hvad der sket, hvorfor, hvordan man undgår at havne i samme situation igen, barnets/børnegruppens oplevelser og hvordan man bibeholder relationen til barnet/børnene.

Autismeforeningen, kreds Østjylland, tilslutter sig i en henvendelse af 16. januar 2022 forslaget om en handleplan. Foreningen opfordrer til, at personale får arbejdsgange, som forebygger magtanvendelse, og at man har et pædagogisk, systematisk værktøj til brug for evalueringen af en magtanvendelse. Herudover opfordres til, at man er reflekterende og systematisk evaluerende i arbejdet med magtanvendelser.

Byrådet besluttede på byrådsmødet den 19. januar 2022 at sende sagen til Børn og Unge med henblik på udarbejdelse af en indstilling til byrådet via Magistraten.

Chefgruppen i Børn og Unge har behandlet sagen på chefmøde den 3. marts 2021 og har godkendt byrådsindstillingen med bilag.

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har på den baggrund sat forslaget på dagsordenen for rådmandsmødet med henblik på rådmandens godkendelse af indstillingen til byrådet med bilag, herunder baggrundsnotat om magtanvendelser over for børn og unge i Aarhus Kommunes dag- og klubtilbud samt folkeskoler med bilag.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden godkender indstillingen til byrådet om afvisning af beslutningsforslaget fra Liste Trivsel, Velfærd og Reel Borgerinddragelse om handleplan ved magtanvendelser i folkeskolen.

Det indstilles, at rådmanden godkender baggrundsnotat om magtanvendelser over for børn og unge i Aarhus Kommunes dag- og klubtilbud samt

folkeskoler, som beskriver de gældende og (set i forhold til beslutningsforslaget) allerede dækkende procedurer for håndtering af magtanvendelser i Børn og Unges tilbud. Baggrundsnotatet vil herefter indgå i indstillingsmaterialet til byrådet.

7. marts 2021
Side 2 af 3

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Afvisningen af beslutningsforslaget fra Dorthe Borgkvist om handleplan ved magtanvendelse indebærer ingen ændringer i Børn og Unges nuværende procedurer ved magtanvendelser over for børn og unge, som er fastsat i '*Instruktion MBU-13.8: Sagsgang ved magtanvendelse i Aarhus Kommunes dag- klubtilbud og folkeskoler*'.

Det er vurderingen, at de gældende procedurer i Børn og Unge allerede nu sikrer en systematisk opfølgning i tilfælde af magtanvendelse over for et barn samt over for eventuelt andre involverede børn og personale.

Der henvises i byrådsindstillingen også til analysen om bredere børnefællesskaber på almenområdet, specialområdet og PPR i Aarhus Kommune, hvor Autismeforeningen indgår som en interessant i analysens anden fase.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Der er ingen ændrede økonomiske konsekvenser, hvis beslutningsforslaget afvises.

PPR har til baggrund forespurgt to almene skoler og en specialskole (Stensagerskolen) om tidsforbruget ved den administrative sagsbehandling i forhold til registrering af den enkelte magtanvendelse overfor et barn i henhold til gældende procedurer. Dette er anslået til at være ca. 45-60 minutter pr. sag (Stensagerskolen har ca. 150-200 magtanvendelser årligt). Hertil kommer et efterfølgende tidsforbrug til det pædagogiske opfølgingsarbejde, herunder samtaler med barnet, forældre, personalet og eventuelt andre børn og voksne, der har overværet magtanvendelsen. Tidsforbruget til dette afhænger af den konkrete magtanvendelse og omstændighederne omkring den. Herudover er der forskellige andre administrative sagsgange, herunder indberetning i LIS (personaledel) og håndtering af indberetningen i AMG (arbejds miljøgruppe). Skolerne har ikke givet et tidsestimater over det pædagogiske opfølgingsarbejde m.v., da det afhænger af den konkrete sags omstændigheder. Eventuelle udvidede procedurer i forhold til de nugældende vil indebære øget tidsforbrug for de decentrale enheder.

5. Videre proces og kommunikation

Efter rådmandens godkendelse af byrådsindstillingen og baggrundsnotatet til byrådet om magtanvendelser over for børn og unge i Aarhus Kommunes dag- og klubtilbud samt folkeskoler indstilles til behandling på kommende byrådsmøde (via Magistraten).

7. marts 2021
Side 3 af 3

Bilag

- Byrådsindstilling – Svar på forslag om magtanvendelser i folkeskolen med bilag:
 - Beslutningsforslag fra Dorthe Borgkvist (Liste Trivsel, Velværd og Reel borgerinddragelse) af 24. december 2021
 - Tilføjelse til beslutningsforslag fra Dorthe Borgkvist af 16. januar 2022
 - Meningstilkendegivelse fra Landsforeningen for Autisme, Kreds Østjylland af 16. januar 2022
 - Baggrundsnotat om magtanvendelser over for børn og unge i Aarhus Kommunes dag- og klubtilbud samt folkeskoler med bilag

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Børn og Unge
Dato Dato for fremsendelse til MBA

Svar på forslag om magtanvendelser i folkeskolen fra Liste Trivsel, Velfærd og Reel Borgerinddragelse

Liste Trivsel, Velfærd og Reel Borgerinddragelse (ikke repræsenteret i byrådet) har stillet forslag om handleplan ved magtanvendelser i folkeskolen.

1. Resume

Liste Trivsel, Velfærd og Reel Borgerinddragelse har stillet forslag om, at der laves en handleplan for børn, der har været udsat for en magtanvendelse i folkeskolen, og for børn, som er vidne hertil (se bilag 1). Autismeforeningen, Kreds Østjylland, tilslutter sig forslaget i en henvendelse til byrådet (se bilag 3).

Der er allerede i dag en instruks for Børn og Unges tilbud, der sikrer procedurer for en systematisk opfølgning ved magtanvendelse overfor et barn. Efter instruksen skal der ske registrering af de enkelte magtanvendelser, så der sikres god lokal opfølgning over for børn og deres forældre samt andre børn og personale, der eventuelt har overværet magtanvendelsen. Der sker også en central registrering af magtanvendelser på folkeskolerne med henblik på overordnet opfølgning på området for magtanvendelser og central understøttelse af skolerne. Understøttelsen sker bl.a. ved PPR med rådgivning og vejledning samt undervisning i arbejdet med magtanvendelser ud fra bl.a. de pædagogiske tilgange, som Autismeforeningen henviser til i deres henvendelse.

Det foreslås, at forslaget afvises, da der allerede nu er procedurer i Børn og Unge, der sikrer registrering og op-

følgning på de enkelte magtanvendelser, herunder forebyggende læring.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Forslaget om en handleplan for børn, der er udsat for en magtanvendelse og for børn, der overværer en magtanvendelse, afvises, da der allerede er procedurer i Børn og Unge, der sikrer registrering og opfølgning på de enkelte magtanvendelser og forebyggende læring heraf.

3. Hvorfor fremsendes indstillingen?

Liste Trivsel, Velfærd og Reel Borgerinddragelse har den 24. december 2021 fremsat beslutningsforslag om handleplan for børn, der har været udsat for eller været vidne til en magtanvendelse i folkeskolen.

4. Hvilken værdi skabes for borgere og samfund

Der er allerede i dag procedurer og værktøjer i Børn og Unge, der sikrer en systematisk opfølgning ved magtanvendelse overfor et barn. Den gældende instruks om magtanvendelser i Børn og Unges tilbud, herunder registreringen af de enkelte magtanvendelser, indeholder samme elementer, som de i beslutningsforslaget foreslåede elementer i en handleplan. For nærmere beskrivelse af Børn og Unges instruks og procedurer henvises til vedlagte bilag 4 (*Baggrundsnotat om magtanvendelser i Aarhus Kommunes dag- og klubtilbud samt skoler*).

Den nuværende registrering af magtanvendelser ligger til grund for dag- og klubtilbud samt folkeskolers pædagogiske opfølgning og evaluering med barn, forældre og personale og eventuelt andre involverede børn. Den gældende instruks sikrer således allerede nu en systematisk og reflekterende opfølgning på magtanvendelser over for barnet, forældre og eventuelt andre involverede børn og personale samt forebyggende og fremadrettet læring af magtanvendelser med baggrund i evidensbaserede tilgange, som Autismeforeningen bl.a. opfordrer til i deres henvendelse. Herudover sker der også en central registrering af magtanvendelser på folkeskolerne med henblik på at kunne følge området generelt, og kunne understøtte de enkelte skoler, hvor der kan være et særligt behov for lo-

kal understøttelse. PPR står til rådighed med rådgivning, vejledning og undervisning om arbejdet med magtanvendelser.

Det er Børn og Unges vurdering, at yderligere og dermed mere tidskrævende arbejdsgange i forhold til magtanvendelser, herunder eventuelt udvidede handleplaner og øvrig kontrol, vil være ressourcekrævende for de enkelte skoler (og dag- og klubtilbud) og trække på den tid, som skal bruges på det konkrete arbejde med børn og unge. Beslutningsforslaget skaber således ikke en væsentlig merværdi for borgerne i forhold til de procedurer og tilgange til arbejdet med magtanvendelser, som gælder og bruges i dag.

Børn og Unge mener, at den væsentligste opfølgning på magtanvendelser er en stadig opmærksomhed på magtanvendelser og håndteringen af dem. Her er det væsentligste element undervisning af personale og ledelse i at arbejde forebyggende og konkret opfølgning på magtanvendelser i den daglige praksis. Dette giver en læringsmæssig og dermed forebyggende tilgang, der kan mindske antallet af magtanvendelser mest muligt i både skoler, og dag- og klubtilbud.

5. Hvad igangsættes?

Det tidligere Børn og Unge-udvalg besluttede i 2020, at magtanvendelser drøftes én gang årligt i udvalget. Drøftelsen er senest sket i december 2021 og forventes at finde sted igen i det nuværende udvalg inden udgangen af 2022.

Børn i god trivsel er med til at give det bedste grundlag for at mindske bl.a. anvendelsen af magtanvendelser i Aarhus Kommunes tilbud. Bedre børnetrivsel er et emne, som der nu ses nærmere på ud fra et bredt perspektiv. Aarhus Byråd vedtog med budgettet for 2022 en analyse om bredere børnefællesskaber på almenområdet, specialområdet og PPR i Aarhus Kommune. Analysens første del er nu afsluttet, og er en afdækning af, hvordan dagtilbud, skoler og fritidstilbud og PPR arbejder for at sikre bedre børnefællesskaber, som flere børn kan indgå og trives i. Anden del af analysen er opstilling af løsningsmuligheder med afsæt i

indsigterne fra praksis. I denne del indgår også dialog med interessenter og aktører på området, herunder Autisme-foreningen. Anden del af analysen er påbegyndt i marts 2022.

6. Hvem gør det og hvordan?

Der henvises til pkt. 5. Analysen af bredere børnefællesskaber på almenområdet, specialområdet og PPR i Aarhus Kommune er forankret i Børn og Unge.

7. Hvilke ressourcer kræves?

Afvises beslutningsforslaget kræves ikke brug af yderligere medarbejderressourcer på skolerne.

8. Hvad er den videre proces og hvordan følges op?

Der henvises til pkt. 5, hvor årlig drøftelse af magtanvendelser i Børn og Unge-udvalget og den igangværende analyse af bredere børnefællesskaber på almenområdet, specialområdet og PPR er beskrevet.

Thomas Medom

/

Martin Østergaard Christensen

Bilag

- Bilag 1: Beslutningsforslag af 24. december 2021 fra Dorthe Borgkvist (Liste, Trivsel, Velfærd og Reel borgerinddragelse)
- Bilag 2: Tilføjelse til beslutningsforslag fra Dorthe Borgkvist af 16. januar 2022
- Bilag 3: Meningstilkendegivelse til byrådet om magtanvendelse fra Landsforeningen for Autisme, Kreds Østjylland af 16. januar 2022
- Bilag 4: Baggrundsnotat om magtanvendelser overfor børn og unge i Aarhus Kommunes dag- og klubtilbud samt folkeskoler med bilag

Sagsnummer: 22/008593

Antal tegn: 6.864

Pædagogik og Forebyggelse

Sagsbehandler: Claudia Risbæk

Tlf.: 41 87 43 57

E-post: clari@aarhus.dk

Claudia Risbæk

Fra: Dorthe Borgkvist
Sendt: 24. december 2021 10:04
Til: birgitterosenkilde@gmail.com; MBA-Byrådservice; Dorthe Borgkvist; dorthe.borgkvist@gmail.com; Jacob Bundsgaard
Emne: Beslutningsforslag fra Liste Trivsel, Velfærd og Reel Borgerinddragelse med besvarelse fra Børn og Unge om magtanvendelser

Beslutningsforslag til næste byrådsmøde ang. magtanvendelse i folkeskolen.

Jeg har modtaget en registreringshandleplan og vejledning til skolerne ved enkeltstående tilfælde, så de kan drage læring af det. Det er så langt fra specialpædagogisk praksis. Grundet inkluderet er det stort behov for at udligne denne forskel.

Der er behov for en handleplanen for børnene, der har oplevet at være udsat for en magtanvendelse, og hvor er handleplanen for de børn, som er vidne til magtanvendelsen.

Ad 1 Vedtages af magtanvendelses handleplan i folkeskolen da magtanvendelse er et traume/overgreb og hvert enkelt tilfælde skal der være fokus på en handleplan der indeholder:

- 1: hvad skete der?
- 2: Hvorfor skete det?
- 3: Hvordan undgår vi at havne i samme situatione igen?
- 4: Hvad har barnet oplevet, og hvordan bibeholder vi relationen.
- 5: Hvad har børnegruppen oplevet, og hvordan kommer vi videre her fra uden at vi mister relationelt arbejde.

Med venlig hilsen
Dorthe Borgkvist Aarhus byråd
Liste Trivsel Velfærd og Reel Borgerinddragelse

Claudia Risbæk

Fra: Dorthe Borgkvist <dorthe.borgkvist@gmail.com>
Sendt: 16. januar 2022 23:47
Til: Camilla Tang Jensen; MBA-Byrådservice; Dorthe Borgkvist
Emne: Re: Breaking News, ny friskole i Aarhus

Ubs er vist for træt, forkert overskrift, overskriften skulle være "bilag til punkt 26 magtanvendelse"

Den søn. 16. jan. 2022 kl. 23.40 skrev Dorthe Borgkvist <dorthe.borgkvist@gmail.com>:

Kære Byrådservice Jeg har et punkt på dagsorden nr. 26 til byrådsmødet på onsdag, der ligger en 10 forespørgelse til grund for dette beslutningsforslag, har er link så der refereres til i sagen, vil I sætte det på sag 26, så teksten giver mening, på forhånd tak

[Magtanvendelser \(aarhus.dk\)](http://aarhus.dk)

Med venlig hilsen Dorthe Borgkvist

Claudia Risbæk

Fra: Birgitte Nielsen <birgitterosenkilde@gmail.com>
Sendt: 16. januar 2022 21:27
Til: MBA-Byrådservice
Emne: Til byrådsmedlemmer-magtanvendelse
Vedhæftede filer: 20220116 om magtanvendelser_Landsforeningen autisme ØJ.pdf

Til rette vedkommende

Da magtanvendelse i folkeskolen er på næste byrådsmøde, vil jeg gerne bede byrådservice om at videresende vedhæftet fil til byrådsmedlemmer.

Venlige hilsner
Birgitte Nielsen
Bestyrelsesmedlem- Landsforeningen Autisme Kreds Østjylland

Til	Byrådet
Til	Orientering

Baggrundsnotat om magtanvendelser over for børn og unge i Aarhus Kommunes dag- og klubtilbud samt folkeskoler

21. februar 2022
Side 1 af 7

Dette notat beskriver reglerne og de nuværende procedurer ved magtanvendelser i Aarhus Kommunes dag- og klubtilbud samt folkeskoler, herunder SFO. Herudover beskrives baggrunden for forskellen på regler om håndteringen af magtanvendelser over for børn og unge inden for Børn og Unges område og inden for socialområdet. Der gives eksempler på tilladte og ikke tilladte magtanvendelser og en grafisk fremstilling af antallet af magtanvendelser i folkeskolerne i Aarhus Kommune fra 2017-2021.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

1. Hvad er en magtanvendelse?

En magtanvendelse er en fastholdelse af barnet/den unge eller føring af barnet/den unge til et andet sted. Magtanvendelse er et indgreb i barnets eller den unges selvbestemmelsesret og må som udgangspunkt ikke anvendes.

PPR Administration

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

I det daglige arbejde med børn og unge kan der dog opstå situationer, som gør det nødvendigt, at kommunalt ansat personale må bruge fysisk magtanvendelse i en eller anden grad over for børn og unge.

Telefon: 89 40 37 77

Direkte telefon: 41 87 43 57

Magtanvendelse kan således være nødvendig og er tilladt i følgende tilfælde, hvor personale må/skal:

Direkte e-mail:
clari@aarhus.dk

- Afværge en situation, hvor et barn bliver til fare for sig selv
- Modvirke en situation, hvor et barn bliver eller er i overhængende fare for at blive udsat for et angreb fra andre børn
- Afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på dem selv
- Afværge beskadigelse eller ødelæggelse af fysiske genstande

Sag: 22/008593

Sagsbehandler:
Claudia Risbæk

Regler for magtanvendelser over for børn og unge

Straffeloven: Lovligheden af en magtanvendelse afgrænses endeligt af straffelovens regler om nødværge, nødret og lovlig retshåndhævelse (se §§ 13 og 14). Link til regler: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1851>

Bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen: For at afværge, at en elev øver vold mod sig selv eller andre eller ødelægger eller beskadiger ting, kan der anvendes magt i fornødent omfang. Anden magtanvendelse vurderes efter straffelovens regler (se § 17)

Link til regler: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1951>

1.1. Regler om magtanvendelse overfor børn og unge på socialområdet

For anbragte børn og unge på anbringelsessteder og i plejefamilier gælder lov om voksenansvar. Loven fastsætter rammer for plejefamilier og personalets adgang til som led i daglig omsorg at anvende bl.a. magt og sikre de anbragte børn og unges retssikkerhed, når magt anvendes. Der er tale om

detaljerede regler, der skal sikre de mest sårbare og udsatte børn og unge, der ikke har forældre, der kan varetage voksenansvaret og tale på deres vegne. Reglerne skal også bidrage til, at plejefamilier og personale på anbringelsesstederne har de nødvendige redskaber i deres arbejde til at fremme de anbragte børn og unges trivsel og den socialpædagogiske behandling. Reglerne skal således også hjælpe til, at plejefamilier og personale netop ikke undlader at yde den tilstrækkelige omsorg af frygt for at overskride deres beføjelser. Skønnet over hvilke beføjelser, der kan anvendes overfor et barn, udøves i den konkrete situation og er således ikke forud fastlagt. Reglerne kan alene anvendes over for anbragte børn og unge. Reglerne kan således ikke anvendes over for børn og unge i hverken dag- og klubtilbud eller skolerne. Link til reglerne:

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/764>

21. februar 2022

Side 2 af 7

1.2. Forskelle på magtanvendelser dagtilbud/skole, klub

Det afhænger i høj grad af barnets alder og den igangværende situation, hvad der kategoriseres som en magtanvendelse. For de helt små børn i vuggestue (0-2½ år) og de mindste børn i børnehave skal personalet f.eks. udvise samme dømmekraft som forældre ville gøre – her er omsorgspligten det afgørende. Personalet skal – som ved alle aldersgrupper – altid afprøve pædagogiske tiltag først. Et barn *skal* imidlertid have skiftet en beskidt ble, *skal* have flyverdragt på, når det er koldt, *skal* stoppe med at bide et andet barn eller slå pædagogen i hovedet med en skovl osv.

Situationerne omkring mindre børn er ofte helt forskellige fra den farlige situation, som kan opstå i forhold til større børn i et dagtilbud eller på en folkeskole, hvor f.eks. en lærer om nødvendigt må ty til nødværge ved et akut angreb på sin person fra en udskolingselev eller er nødt til at søge at beskytte skolens dyre AV-udstyr fra ødelæggelse, eller må stoppe en voldsom slåskamp i en drengegruppe. I forhold til børn med svære kognitive problematikker på en specialskole, herunder f.eks. børn inden for autismspektret, kan det være nødvendigt for personalet at skride ind og f.eks. sørge for, at barnet stopper med at banke sit hoved gentagne gange ind i en væg, da barnet i et sådant tilfælde vil være til fare for sig selv.

I de situationer, hvor en magtanvendelse efter en konkret vurdering er nødvendig, er det et krav, at magtanvendelsen er så skånsom og kortvarig som mulig, og sker med så stor hensyntagen til barnets rettigheder som muligt. Det er også et krav, at den anvendte magt står mål med det formål, der ligger bag indgrebet. Magtanvendelse kan aldrig erstatte omsorg og pædagogisk bistand og må ikke anvendes forebyggende eller rutinemæssigt.

Eksempler på nødvendige magtanvendelser i dagtilbud, skole og klub

- En pædagog må redde et barn fra at løbe ud på en trafikeret vej (barnet er til fare for sig selv)
- En pædagog må akut modvirke, at et barn rammer et andet barn med en skovl (barnet er til fare for andre)
- En lærer må akut afværge et akut fysisk angreb mod sin person fra en elev (nødværge)
- En lærer må stoppe en elev fra at sparke dyrt inventar itu (afværge ødelæggelse af fysiske genstande)

2. Sagsbehandling ved magtanvendelse

Børn og Unge har allerede en instruktion om sagsgangen ved magtanvendelse i Aarhus Kommunes dag- og klubtilbud og folkeskoler (*'Instruktion MBU-13.8: Sagsgang ved magtanvendelse i Aarhus Kommunes dag- klubtilbud og folkeskoler'*) (bilag 2 - vedlagt). Instruktionen beskriver den procedure der skal anvendes, når der sker en magtanvendelse overfor børn og unge og skal sikre, at der sker en ensartet form for registrering, således at alle væsentlige oplysninger medtages.

21. februar 2022
Side 3 af 7

2.1. Registrering og opfølgning på den enkelte magtanvendelse

Fysisk magtanvendelse er faktisk forvaltningsvirksomhed, som er omfattet af notatpligten. Der skal således ske en registrering af alle tilfælde af magtanvendelse i Aarhus Kommunes dag- og klubtilbud og folkeskoler, herunder SFO. Registreringen er også med til at sikre en god opfølgning på episoderne med magtanvendelser samt en løbende generel opfølgning af arbejdet med magtanvendelser i Børn og Unge.

Registreringen er således mere end blot en formel registrering af en hændelse. Det er også en dokumentation af de problemfelter, der opleves med barnet eller den unge. En dokumentation, der også kan have betydning i forhold til anvendelse af ressourcer i forhold til barnet/den unge. Registreringen er således også et pædagogisk arbejdsredskab, der skal bruges til at evaluere den enkelte magtanvendelse. Hvad igangsatte episoden, de involveredes muligheder og roller i episoden, og hvordan kan en lignende episode skal undgås en anden gang? Er der problematikker hos det enkelte barn, der ledte til episoden? Formålet er at skabe en pædagogisk udvikling, der åbner nye handlemuligheder i forhold til det enkelte barn.

Forældre skal altid orienteres, hvis der har fundet en magtanvendelse sted over for deres barn. Dette er med til at sikre dialogen samt det fremtidige pædagogiske arbejde mellem tilbud, forældre og barn i en god og konstruktiv dialog.

Som led i den almene pædagogiske tilgang over for børn og unge i kommunen inddrages barnet og eventuelt andre involverede børn/voksne i dialog om forløbet af en konflikt med henblik på bearbejdning og fremadrettet læring. Inddragelsen afhænger af børnenes alder og modenhed.

I skemaet, som Børn og Unges tilbud anvender til registreringen, skal lederen i dag- og klubtilbud og skoler udfylde forskellige oplysninger, herunder hvad slags magtanvendelse der var tale om (fastholdelse, føring, nødværge), hvor lang tid den tog, hvem der foretog magtanvendelsen og hvorfor det var nødvendigt. Derudover noteres det, om andre har overværet, hvad der skete med henblik på efterfølgende opfølgning overfor andre børn og voksne. Det anføres også, hvordan og hvornår forældrene er blevet orienteret og forældrenes kommentarer til forløbet. Magtanvendelsen drøftes også med barnet og barnets udtalelser og kommentarer til forløbet noteres også.

Lederen i dag- og klubtilbud og skoler vurderer om magtanvendelsen er en tilladt eller ikke tilladt fysisk magtanvendelse og underskriver skemaet. Ved

ikke tilladte magtanvendelser skal der også tages stilling til eventuel politianmeldelse og eventuelle øvrige tiltag (tjenstlige samtaler/gennemgang af procedurer m.v.). Skemaet med oplysninger om den enkelte magtanvendelse gemmes i elevmappen/børnemappen.

Her er eksempler fra praksis i Aarhus Kommune, hvor lederen har vurderet om en konkret magtanvendelse var tilladt eller ikke tilladt:

21. februar 2022

Side 4 af 7

Tilladte magtanvendelser

Et barn med et svært kognitivt handicap sidder og slår sit hoved kraftigt mod væggen. Personalet griber ind og forhindrer dette. Magtanvendelsen vurderet som 'tilladt', da barnet var til fare for sig selv og kunne komme alvorligt til skade.

To børn har en voldsom slåskamp i skolegården og er meget ophidsede. Gårdvagten forsøger at dæmpe ved tilråb og opfordringer til børnene om at stoppe, men uden held. Gårdvagten tilkalder en anden lærer og de tager fat i hver sit barn og holder dem fra hinanden. Magtanvendelsen vurderet som 'tilladt', da børnene var til fare både for dem selv og andre børn i skolegården.

Ikke tilladte magtanvendelser

Et barn er igennem en længere periode hver gang løbet fra personalet, når barnet skulle ud af bussen, der kører fra skole til klub. Personalet har for at beskytte barnet, holdt barnet fast under arm og i hånd, når de skulle ud af bussen. Barnet har ydet modstand hver gang. Magtanvendelsen er vurderet som 'ikke tilladt', da man har anvendt magt på en formodning om, at barnet ville stikke af. Der skal være tale om konkret og overhængende fare før en magtanvendelse er tilladt.

To medarbejdere, hvor den ene er medhjælper, skal passe en gruppe af børn med handicap, mens det faste personale holder møde. Et barn begynder at protestere kraftigt over at følge sit skema og nægter at gøre, som personalet anviser. På et tidspunkt er barnet direkte truende overfor medhjælperen. I afmagt låser medhjælperen døren ind til det rum, hvor barnet opholder sig og henter hjælp. I den tid er barnet inde låst. Magtanvendelsen vurderet som 'ikke tilladt', da man ikke må låse et barn inde.

2.2. Generel opfølgning på magtanvendelser

I Aarhus Kommune er det op til den enkelte skole og det enkelte dag- og klubtilbud at tilrettelægge opfølgningen på magtanvendelser i tilbuddene. Børn og Unge, PPR, står til rådighed med rådgivning, vejledning og undervisning om magtanvendelser, efter anmodning fra tilbuddene eller fra Børn og Ungechefen. Personale i specialklasser får tilbud om kompetencemodul om konflikthåndtering, herunder i forhold til magtanvendelser, ved undervisningen af nye pædagoger og lærere i specialklasser.

Udgangspunktet i undervisningen er at give redskaber til at søge pædagogiske løsninger på situationer, hvor der kan opstå en situation med magtanvendelse, herunder konfliktløsning, holde afstand, give tid, undlade at tage

og forlange øjenkontakt. Der undervises også i, at vold og udadreagerende adfærd også er et sprog, som skal håndteres ad anden vej.

Undervisningen om arbejdet med magtanvendelser sigter mod at personale og ledelse selv arbejder videre med at implementere arbejdet med magtanvendelser i den daglige pædagogiske praksis. Det er altid muligt at få sparring fra PPR omkring den enkelte magtanvendelse, så der kan udtrages læring af hændelsen.

21. februar 2022
Side 5 af 7

Det er op til den enkelte leder af dag- og klubtilbud og skoler i Aarhus Kommune, der som personaleleder beslutter, hvilke konkrete kurser og efteruddannelse, personalet i tilbuddet har brug for, herunder i forhold til håndtering af magtanvendelser fra eksempel eksterne udbydere af kurser.

2.2.1. Central registrering af magtanvendelser

Der er ikke en generel fastsat indberetningspligt af magtanvendelser til forvaltningen i kommunen. Børn og Unge har ikke selv vedtaget en sådan generel indberetningspligt for alle tilbud. Baggrunden for dette er, at Børn og Unge ikke ønsker en øget ressourcekrævende administrativ kontrol af Børn og Unges dag- og klubtilbud og skoler, som ikke giver en væsentlig merværdi.

2.2.1.1. Særlig registrering af magtanvendelser for skoler

En central registrering af magtanvendelser (ikke på cpr.nr.) finder dog sted for kommunens folkeskoler, herunder specialskoler. Denne registrering blev igangsat i 2017 som led i en generel forbedring af den tidlige forebyggende indsats på skolerne i forhold til håndtering af komplekse elevsager. Magtanvendelser kan være ét element i komplekse elevsager. Registreringen består af en registrering af antal og kategori af magtanvendelse (fare for sig selv/fare for andre/nødværge og ødelæggelse af fysiske genstande). Der foretages også registrering af skolernes enkeltmandsundervisning og bortvisninger. Opgørelsen over skolernes registrering laves af PPR og sendes til de enkelte Børn og Unge-chefer med henblik på yderligere lokal opfølgning i tilfælde af f.eks. usædvanlige udsving. Ved udsving i opgørelserne for de enkelte skoler reagerer PPR således på opmærksomhedskrævende udvikling.

Bilag 1 indeholder en grafisk illustration af magtanvendelser på Aarhus Kommunes almene folkeskoler og specialskoler for 2017-2021.

2.2.2. Opfølgning på magtanvendelser i Børn og Unge-udvalget

Det blev på en temadrøftelse i det tidligere Børn og Unge-udvalg den 11. november 2020 besluttet, at magtanvendelser i Børn og Unge drøftes én gang årligt. Denne drøftelse fandt senest sted på et udvalgsmøde den 9. december 2021 og forventes også at finde sted i december 2022, medmindre andet besluttes.

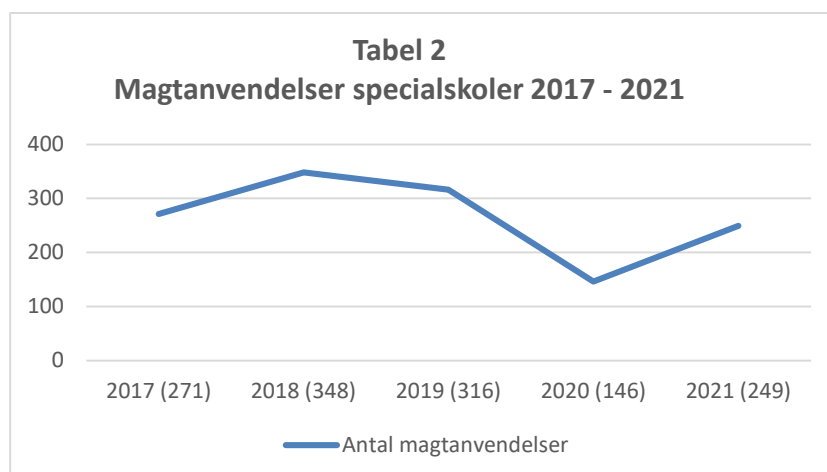
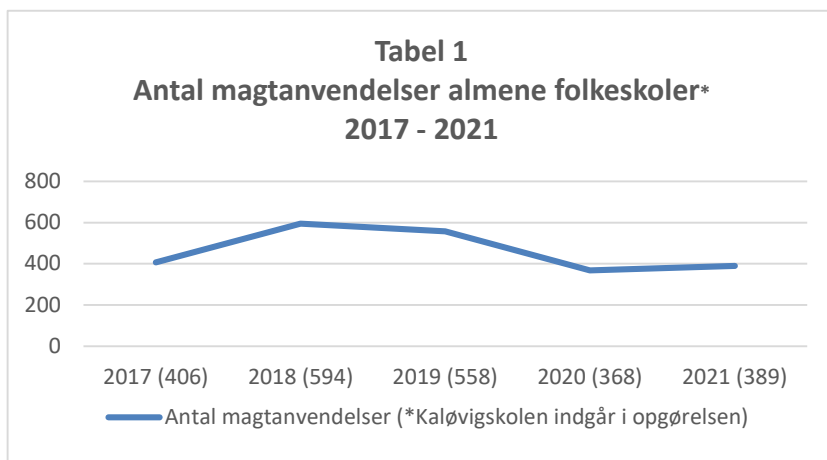
Bilag 1: Magtanvendelser 2017-2021

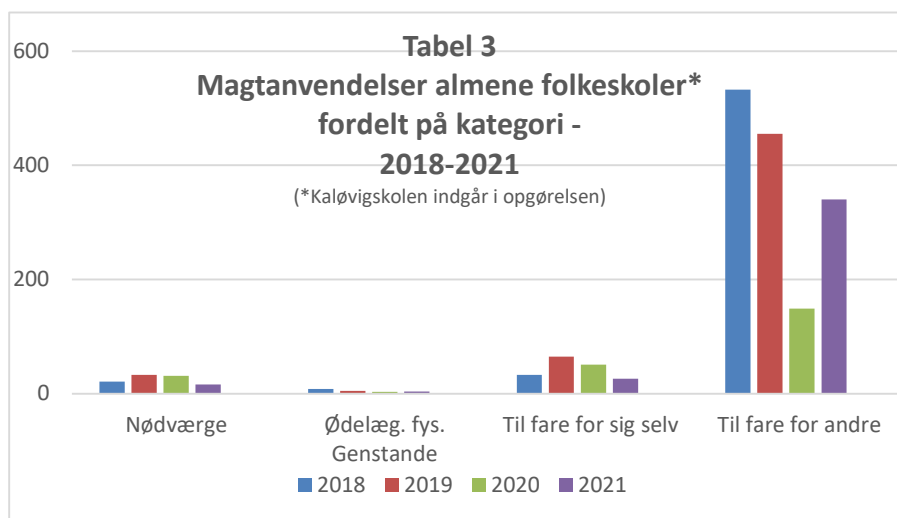
Forklaring til tabellerne:

I forbindelse med Aarhus Kommunes håndtering af situationen omkring COVID-19 i skoleåret 2020-2021 har elever på forskellige klassetrin været hjemsendt og modtaget virtuel undervisning i forskellige perioder. Smittetrykket har i skoleåret 2021-2022 været generelt været stigende og flere elever end normalt har været sygemeldt som følge af smitte med COVID-19 eller i øvrigt været fraværende fra skole på grund af reglerne omkring isolation af nære kontakter m.v. Dette afspejler sig forventeligt i antallet af magtanvendelser for disse perioder.

21. februar 2022
Side 6 af 7

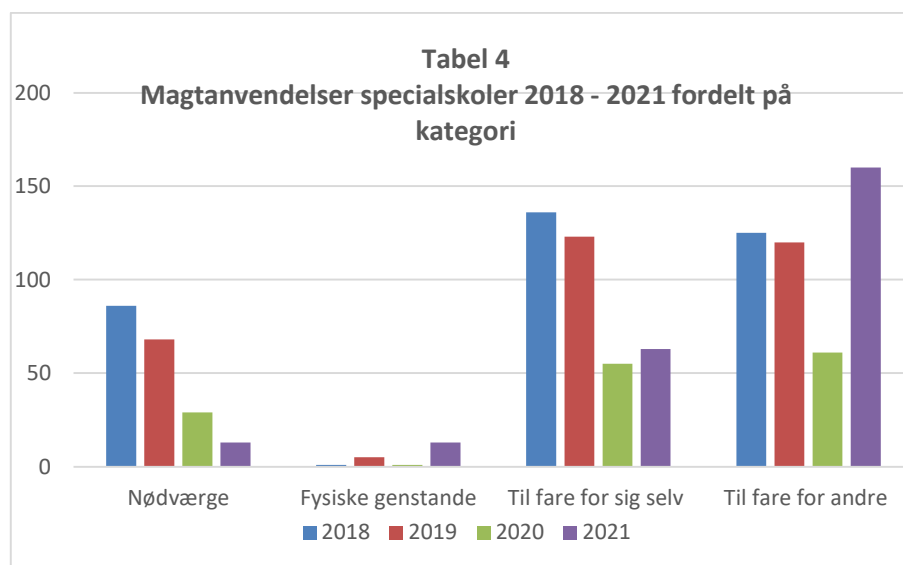
Stigninger og fald i antallet af magtanvendelser afhænger i øvrigt af mange faktorer, herunder elev-/lærer relation og classesammensætning, de konkrete situationer i hvilken magtanvendelsen er foregået, forebyggende indsatser og øget opmærksomhed omkring magtanvendelser samt forholdene hos den enkelte elev. Således har f.eks. specialskolerne generelt forholds-mæssigt flere magtanvendelser end de almene skoler, hvilket i det væsentligste skyldes, at skolernes elever har de mest omfattende fysiske og psykiske handicaps af kommunens elever.

21. februar 2022
 Side 7 af 7

Tal for 2017 findes ikke pga. anden opgørelsesmåde for dette år.

Tal for 2017 findes ikke pga. anden opgørelsesmåde for dette år.

Instruktion

Instruktion MBU-13.8:

Sagsgang ved magtanvendelse i Aarhus Kommunes dag- klubtilbud og folkeskoler

1. Formål og anvendelsesområde

Instruktionen opstiller den procedure der skal anvendes, når der sker en magtanvendelse over for børn og unge i Aarhus Kommunes dag- og klubtilbud samt folkeskoler. Aarhus Kommune ønsker en ensartet form for registrering af alle magtanvendelser overfor børn og unge således at det sikres, at alle væsentlige oplysninger medtages, ligesom det skal være muligt at sikre en løbende opfølgning af arbejdet med magtanvendelser i Børn og Unge.

2. Information af medarbejdere i Børn og Unge

Når der ansættes en ny medarbejder i Børn og Unge, der har direkte kontakt til børn og unge, skal medarbejderen som et led i sin oplæring modtage information fra sin nærmeste chef om, hvordan Aarhus Kommune forholder sig til og arbejder med magtanvendelser.

3. Hvad er en magtanvendelse?

Magtanvendelse er et indgreb i barnets eller den unges selvbestemmelsesret. Som udgangspunkt må der ikke anvendes magt eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten overfor børn og unge.

Magtanvendelse defineres som fastholdelse eller føring til en anden lokalitet. Anden magtanvendelse vurderes efter straffelovens regler om nødværge, nødret og lovlig retshåndhævelse. Magtanvendelse for at afværge, at en elev i folkeskolen øver vold mod sig selv eller andre eller ødelægger eller beskadiger ting er særskilt nævnt i bekendtgørelsen om fremme af god orden i folkeskolen.

Magtanvendelser kan aldrig erstatte omsorg og pædagogisk bistand og må ikke anvendes forebyggende eller rutinemæssigt. I

dag- og klubtilbud samt skoler kan der imidlertid i det daglige opstå situationer, som nødvendiggør, at personalet må gribe til fysisk magtanvendelse i en eller anden grad for at modvirke situationer, hvor barnet/den unge er til fare for sig selv eller andre eller ødelægger eller beskadiger fysiske genstande.

Magtanvendelser kan være nødvendig i følgende tilfælde:

- Personalet må/skal afværge en situation, hvor barnet bliver til fare for sig selv
- Personalet må/skal modvirke en situation, hvor et barn bliver eller er i overhængende fare for at blive udsat for et angreb fra andre børn
- Personalet må/skal afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på dem selv
- Personalet må/skal afværge beskadigelse eller ødelæggelse af materielle ting.

I situationer, hvor en magtanvendelse efter en konkret vurdering er absolut nødvendig, er det et krav, at magtanvendelsen er så skånsom og kortvarig som muligt, sker med så stor hensyntagen til barnet/den unges rettigheder som muligt, og at den anvendte magt står i mål med det formål, der ligger bag indgrebet i barnet/den unges rettigheder.

4. Sagsbehandling ved magtanvendelse

Fysisk magtanvendelse er faktisk forvaltningsvirksomhed, som er omfattet af notatpligten.¹ Som følge af notatpligten skal der ske en registrering af alle tilfælde af magtanvendelse i dag- og klubtilbud samt folkeskoler, herunder SFO.

Børn og Unge har udarbejdet et skema ("Skema til registrering af magtanvendelse"), som findes på AarhusIntra og som dag- og klubtilbud samt folkeskoler, herunder SFO, skal anvende, når en magtanvendelse har fundet sted. Det er den involverede medarbejder, der har ansvar for at udfylde skemaet. Alle medarbejdere, der har været involveret i magtanvendelsen, eller har overværet magtanvendelsen, skal noteres på skemaet. Barnets forældre skal altid orienteres hurtigst muligt efter, at magtanvendelsen har fundet sted.

Både medarbejder og leder skal underskrive skemaet.

Lederen skal foretage en vurdering af, om magtanvendelsen var en tilladt eller ikke tilladt magtanvendelse. Hvis magtanvendelsen vurderes at være ikke tilladt, skal Børn- og Ungechefen for området straks kontaktes, ligesom der skal tages stilling til en eventuel politianmeldelse af medarbejderen samt eventuelle øvrige tiltag (tjenstlig samtale/gennemgang af procedurer m.v.). Skemaet opbevares efter udfyldelse i elevmappen/børnemappen.

¹ Jf. offentlighedslovens § 13 og den ulovbestemte retsgrundsætning om notatpligt i forhold til faktisk forvaltningsvirksomhed.

5. Registrering af art og antal af skolernes magtanvendelser

Ud over den decentrale registrering af magtanvendelser, som foregår på de enkelte folkeskoler, herunder SFO, og i dag- og klubtilbud, skal folkeskolerne i Aarhus Kommune registrere antallet og arten af magtanvendelser i eDoc (ikke cpr. båret). Registreringen foretages generelt for at forbedre den tidligt forebyggende indsats og gøre det muligt at følge udviklingen på området.

Skolerne skal i et elektronisk skema i eDoc registrere antallet og arten af magtanvendelser. PPR udarbejder herefter en samlet opgørelse over skolernes magtanvendelser hvert halve år.

6. Baggrund

Børn og Unge, PPR, har udarbejdet denne instruktion med baggrund i de allerede eksisterende retningslinjer på området besluttet på rådmandsniveau.

7. Kontakt

Spørgsmål vedrørende denne instruktion kan rettes til pædagogisk konsulent, Birgit Høg, Børn og Unge, PPR.

Beslægtede instruktioner og vejledninger

- Instruktion MBU 13.7

Senest revideret: Marts 2020

Kontaktperson: Birgit Høg

Skal revideres igen inden: Marts 2021

Børn og Unge, PPR

10-dagsforespørgelse (frem for udvalgs spørgsmål, så svar kan offentliggøres)

Vi undrer os over, at der i opgørelsen over magtanvendelser ikke er eksempler på ulovlige magtanvendelser. Vi vil derfor gerne have eksempler på både lovlige og ulovlige magtanvendelser i opgørelsen. Vi ønsker dette eftersendt.

Vi ønsker, at skolerne eller forvaltningen skal lægge handleplaner for, hvordan de håndterer magtanvendelser. Det skal registreres som magtanvendelse, og det skal registreres i barnets egen journal.

Hvordan sikres, at der ikke er et mørketal i opgørelsen af magtanvendelser?

Hvornår gives der mulighed for at samtligt personale kan lære low arousal-teknikken? Og få supervision i brugen af dette?

Vi undrer os over, at statistikkerne og tabellerne indeholder første halvdel af 2021 og ikke et estimeret for hele året. Det ser ud som om, at tallene i statistikkerne er faldende, men de egentlig vil være stagneret eller stigende.

Hvordan ser de resterende år ud ift. forår og efterår? Er det det samme forhold eller er der forskel fra forår og efterår?

Dette vil vi gerne have lagt under punktet for Eventuelt og vi ønsker et skriftligt svar på det.

Med venlig hilsen

Dorthe Borgkvist, Byrådsmedlem i Aarhus kommune.

www.etbedreaarhus.dk Liste Trivsel, Velfærd og Reel Borgerinddragelse

Tlf.: 23 48 15 40 / mail: Dorthe.borgkvist@aarhus.dk

PPR Administration
Grøndalsvej 2, 8260 Viby J

Til byrådservice

21. december 2021
Side 1 af 6

Svar på 10-dages forespørgsel fra Liste Trivsel, Velfærd og Reel Borgerinddragelse til Børn og Unge om magtanvendelser

Baggrund

Der blev til Børn og Unge-udvalgets møde den 8. december 2021 fremsendt en skriftlig orientering "Opgørelse over magtanvendelser til Børn og Unge-udvalget – 2021". Dorthe Borgkvist har den 6. december 2021 fremsat opfølgende spørgsmål til denne opgørelse. Spørgsmål og svar herpå fremgår nedenfor.

Spørgsmål 1

"Vi undrer os over, at der i opgørelsen over magtanvendelser ikke er eksempler på ulovlige magtanvendelser. Vi vil derfor gerne have eksempler på både lovlige og ulovlige magtanvendelser i opgørelsen. Vi ønsker dette eftersendt."

Som anført i 'Opgørelse over magtanvendelser til Børn og Unge-udvalget – 2021' dateret den 18. november 2021 (i det følgende benævnt 'opgørelsen af 18. november 2021') pkt. 1 må der som udgangspunkt ikke anvendes magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for børn og unge i dag- og klubtilbud og folkeskoler, herunder SFO. Der er således som udgangspunkt ikke lovhjemmel til magtanvendelse overfor børn og unge. Den afgrænsende lovgivning findes i straffelovens regler om nødret (§ 13) og nødværge (§ 14).

Det er ikke muligt at opstille præcise og konkrete retningslinjer for i hvilke situationer, det er tilladt eller ikke tilladt at anvende magt over for børn og Unge. Den enkelte medarbejder må altid anvende sin sunde fornuft og pædagogiske virkemidler og fortage en konkret afvejning i situationen af, hvilke tiltag, der er nødvendige inden for rammerne af nødret og nødværge.

Det er lederen i dag- og klubtilbud og skoler som vurderer, om magtanvendelsen er en tilladt eller ikke tilladt fysisk magtanvendelse i forhold til barnet eller den unge. Ved magtanvendelser, der vurderes som 'ikke tilladte magtanvendelser' skal der tillige tages stilling til eventuel politianmeldelse. Hvorvidt en magtanvendelse i sidste ende betegnes som 'lovlig' eller 'ikke-lovlig' vil i sidste ende være en afgørelse for domstolene i forhold til, om magtanvendelsen er omfattet af straffelovens regler om nødret eller nødværge.

Børn og Unge foretager ikke en registrering af tilladte/ikke tilladte magtanvendelser. De følgende eksempler er hentet fra praksis og illustrerer magtanvendelser, hvor den lokale skoleledelse i Aarhus Kommune har vurderet en magtanvendelse som værende 'ikke tilladt' eller 'tilladt':

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

PPR Administration

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 89 40 37 77
Direkte telefon: 41 87 43 57

Direkte e-mail:
clari@aarhus.dk

Sag: 21/120785-2

Sagsbehandler:
Claudia Risbæk

21. december 2021
Side 2 af 6

Eksempel 1 – ikke tilladt magtanvendelse:

Et barn er igennem længere tid løbet fra personalet, når barnet skulle ud af bussen, der kører fra skole til klub. Personalet har for at beskytte barnet, præventivt holdt barnet fast under arm og i hånd, idet man forlader bussen. Barnet har ydet modstand hver eneste gang. Hændelsen er vurderet som en 'ikke tilladt magtanvendelse', da man har anvendt magt på en *formodning om*, at barnet ville stikke af.

Eksempel 2- ikke tilladt magtanvendelse:

To medarbejdere, hvoraf den ene er medhjælper, skal varetage opgaven med at passe en gruppe børn med handicap, mens det faste personale holder møder. I tidsrummet begynder et barn at protestere over at følge sit skema, nægter at gøre det personalet anviser, og på et tidspunkt agerer barnet truende over for medhjælperen. I afmagt låser medhjælperen døren ind til det rum, hvor barnet opholder sig. Medhjælperen henter derefter hjælp, og i den tid er barnet inde låst. Det vurderes, at dette er en 'ikke tilladt magtanvendelse', da man ikke må låse et barn inde.

Eksempel 3 – tilladt magtanvendelse:

Et barn med et svært kognitivt handicap sidder og slår sit hoved kraftigt mod væggen. Personalet griber ind og forhindrer dette. Magtanvendelsen vurderet som 'tilladt', da barnet var til fare for sig selv og kunne komme til skade.

Eksempel 4 – tilladt magtanvendelse:

To børn har en voldsom slåskamp i skolegården og er meget ophidsede. Gårdvagten forsøger at dæmpe gemytterne ved tilråb og opfordringer om at stoppe, men uden effekt og gårdvagten tilkalder en anden lærer. De tager fat i hver sit barn og holder dem fra hinanden. Magtanvendelsen vurderes som tilladt, da børnene var til fare for både dem selv og andre.

Det følgende eksempel viser, hvordan domstolene kan vurdere et tilfælde med magtanvendelse i henhold til reglerne om nødret og nødværge. Sagen var ikke fra Aarhus Kommune.

Eksempel 5 – ikke tilladt magtanvendelse – domstolene taget stilling:

To lærere fastholder og sætter tape for munden af en ophidset dreng i skolen for at få ham til at falde til ro. Det blev vurderet lokalt, at dette ikke var en tilladt magtanvendelse, ligesom det blev vurderet, at barnet var udsat for hånende og ydmygende behandling. Sagen blev anmeldt. De to lærere frifindes i både byret og landsret, med den begrundelse, at lærerne ikke i situationen havde til hensigt at gøre vold mod drengen, men alene hjælpe ham med at falde til ro. At de to lærere ikke selv var ophidsede, men havde fuld kontrol i situationen, talte i retten som en formildende omstændighed.

Spørgsmål 2

"Vi ønsker, at skolerne eller forvaltningen skal lægge handleplaner for, hvordan de håndterer magtanvendelser. Det skal registreres som en magtanvendelse og det skal registreres i barnets egen journal."

21. december 2021
Side 3 af 6

I pkt. 2 i opgørelsen af 18. november 2021 er beskrevet sagsbehandlingen ved magtanvendelser. Heraf fremgår, at Børn og Unge har udarbejdet en instruktion om sagsgangen ved magtanvendelse i Aarhus Kommune dag- og klubtilbud og folkeskoler (*'Instruktion MBU-13.8: Sagsgang ved magtanvendelse i Aarhus Kommunes dag- klubtilbud og folkeskoler'*). Instruktionen var også vedlagt opgørelsen af 18. november 2021, men er på ny vedlagt.

Af instruktionen fremgår bl.a., at fysisk magtanvendelse er faktisk forvaltningsvirksomhed, som er omfattet af notatpligten. Der skal således ske en registrering af alle tilfælde af magtanvendelser i Aarhus Kommunes dag- og klubtilbud og folkeskoler, herunder SFO. Lederen registrerer magtanvendelsen på det skema, som anvendes i Børn og Unge til registrering og der tages stilling til, om magtanvendelsen er 'tilladt eller ikke tilladt'. Skemaet med oplysninger om den enkelte magtanvendelse gemmes i elevmappen/børnemappen.

Af pkt. 2 i opgørelsen af 18. november 2021 fremgår også, at det i Aarhus Kommune er op til den enkelte skole og det enkelte dag- og klubtilbud at tilrettelægge opfølgningen og håndteringen af magtanvendelser i tilbuddene inden for de retningslinjer, som er udsendt af Børn og Unge, jf. Instruktion MBU-13.8. PPR står til rådighed med rådgivning og vejledning, herunder undervisning om magtanvendelser, efter anmodning fra tilbuddene eller fra Børn og Unge-chefen.

Spørgsmål 3

"Hvordan sikres, at der ikke er et mørketal i opgørelsen af magtanvendelser?"

Der finder alene en central registrering sted af skolernes, herunder specialskolernes magtanvendelser (antal, form – ikke cpr. båret), jf. pkt. 3 i opgørelsen af 18. november 2021.

Børn og Unge har overordnet tillid til, at skolerne følger de lovgivningsmæssige og interne retningslinjer i Aarhus Kommune omkring magtanvendelser, herunder *'Instruktion MBU 13.8: Sagsgang ved magtanvendelse i Aarhus Kommunes dag- klubtilbud og folkeskoler'*. For at opnå størst mulig validitet ved central udtrækning af oplysninger fra skolernes registreringer er det væsentligt, at alle skoler foretager registreringen på samme måde. Derfor er der fastsat *'Instruktion 13.7: Registrering af magtanvendelser, enkeltmandsundervisning og bortvisning i Aarhus Kommunes folkeskoler'* (vedlagt).

For yderligere sikring af opgørelserne bliver det fra 1. januar 2022 et krav, at skolerne også foretager en registrering, hvis de har "0" magtanvendelser.

21. december 2021
Side 4 af 6

Spørgsmål 4

"Hvornår gives der mulighed for, at samt ligt personale kan lære low aerosol-teknikken? Og få supervision i brugen af dette?"

Som anført i besvarelsen af spørgsmål 2 er det op til den enkelte skole og det enkelte dag- og klubtilbud at tilrettelægge opfølgningen på magtanvendelser i tilbuddene. Børn og Unge, PPR, står til rådighed med rådgivning og vejledning, herunder undervisning om magtanvendelser, efter anmodning fra dag- og klubtilbud, skoler og SFO. Det tilbydes undervisning på hele 0-18 års området. For personale i specialklasser er undervisning om magtanvendelse indlagt som et særligt modul i undervisningen af nye pædagoger og lærere i specialklasserne.

Undervisningen om arbejdet med magtanvendelser sigter mod at personale og ledelse selv arbejder videre med at implementere arbejdet med magtanvendelser i den daglige pædagogiske praksis. Det er er altid muligt at få yderligere råd og vejledning ved PPR, herunder sparring på enkelte magtanvendelser, så der kan udtrages læring af situationen.

Det er den enkelte leder af dag- og klubtilbud og skoler i Aarhus Kommune, der som personaleleder beslutter, hvilke kurser og efteruddannelse, personalet i tilbuddet har brug for, herunder i forhold til håndtering af magtanvendelser.

Spørgsmål 5

"Vi undrer os over, at statistikkerne og tabellerne indeholder første halvdel af 2021 og ikke et estimeret for hele året. Det ser ud som om, at statistikkerne er faldende, men de egentlig vil være stagneret eller stigende".

Opgørelserne over magtanvendelser på folkeskolerne i Aarhus Kommune vedrører magtanvendelser, som har fundet sted og som skolerne har registreret decentralt og derefter også registrerer centralt sammen med opgørelser over enkeltmandsundervisning og bortvisning, jf. pkt. 3, i opgørelsen af 18. november 2021.

Børn og Unge foretager ikke estimater over mulige fremtidige magtanvendelser på skolerne. Magtanvendelser er som udgangspunkt ikke tilladt og skal vurderes ind i den konkrete kontekst og givne situation.

Situationen omkring håndteringen af COVID-19 på Aarhus Kommunes folkeskoler, herunder delvise hjemsendelser af elever, må antages at have haft en væsentlig indvirkning på tallene for 2. halvår 2020 og 1. halvår 2021.

De efterfølgende opgørelser for de næste halve år vil vise, om der er tale om fald eller status quo (afhængig af eventuelle fortsatte nedlukninger af skoler/hjemsendelse af elever i 2. halvår 2021 og 1. halvår 2022).

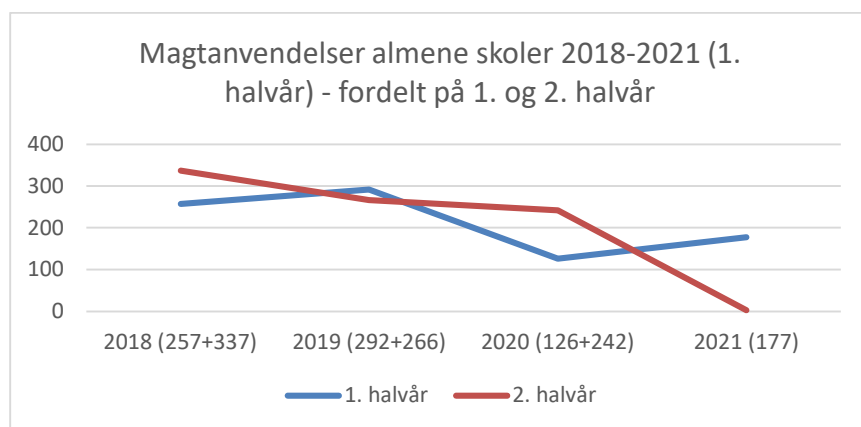
21. december 2021
Side 5 af 6

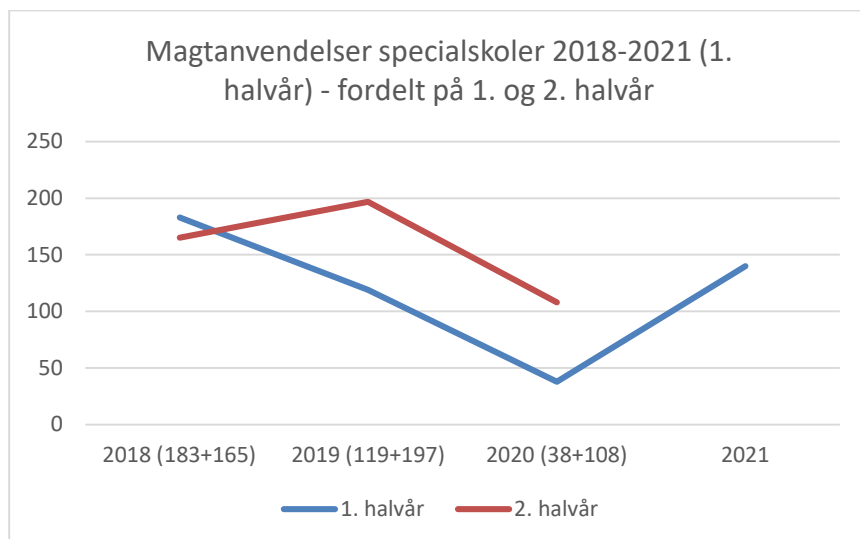
Spørgsmål 6

"Hvordan ser de resterende år ud i forhold til forår og efterår? Er det samme forhold eller er der forskel på forår og efterår?"

Stigninger og fald i antallet af magtanvendelser afhænger af mange faktorer, herunder elev/-lærer relation og classesammensætning, de konkrete situationer i hvilken magtanvendelsen er indgået, forebyggende indsatser og øget opmærksomhed omkring magtanvendelser etc. Det vil derfor ikke kunne konkluderes entydigt, om der er en årstidsmæssig påvirkning af tallene. Tallene for 2020 og 2021 er som tidligere anført forventeligt påvirket af situationen omkring håndteringen af COVID-19.

Nedenfor ses diagrammer, der viser magtanvendelser på almene skoler og på specialskoler for hvert halve år i perioden for 2018 – 2021 (1. halvår). Tallene for 2017 er ikke medtaget, da opgørelsesmåden for magtanvendelser på daværende tidspunkt i 2017 var anderledes. En opgørelse for 2017 vil derfor kræve en fornyet manuel optælling.

21. december 2021
Side 6 af 6

Med venlig hilsen

Thomas Medom

/

Martin Østergaard Christensen

Instruktion

Instruktion MBU-13.8:

Sagsgang ved magtanvendelse i Aarhus Kommunes dag- klubtilbud og folkeskoler

1. Formål og anvendelsesområde

Instruktionen opstiller den procedure der skal anvendes, når der sker en magtanvendelse over for børn og unge i Aarhus Kommunes dag- og klubtilbud samt folkeskoler. Aarhus Kommune ønsker en ensartet form for registrering af alle magtanvendelser overfor børn og unge således at det sikres, at alle væsentlige oplysninger medtages, ligesom det skal være muligt at sikre en løbende opfølgning af arbejdet med magtanvendelser i Børn og Unge.

2. Information af medarbejdere i Børn og Unge

Når der ansættes en ny medarbejder i Børn og Unge, der har direkte kontakt til børn og unge, skal medarbejderen som et led i sin oplæring modtage information fra sin nærmeste chef om, hvordan Aarhus Kommune forholder sig til og arbejder med magtanvendelser.

3. Hvad er en magtanvendelse?

Magtanvendelse er et indgreb i barnets eller den unges selvbestemmelsesret. Som udgangspunkt må der ikke anvendes magt eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten overfor børn og unge.

Magtanvendelse defineres som fastholdelse eller føring til en anden lokalitet. Anden magtanvendelse vurderes efter straffelovens regler om nødværge, nødret og lovlig retshåndhævelse. Magtanvendelse for at afværge, at en elev i folkeskolen øver vold mod sig selv eller andre eller ødelægger eller beskadiger ting er særskilt nævnt i bekendtgørelsen om fremme af god orden i folkeskolen.

Magtanvendelser kan aldrig erstatte omsorg og pædagogisk bistand og må ikke anvendes forebyggende eller rutinemæssigt. I

dag- og klubtilbud samt skoler kan der imidlertid i det daglige opstå situationer, som nødvendiggør, at personalet må gribe til fysisk magtanvendelse i en eller anden grad for at modvirke situationer, hvor barnet/den unge er til fare for sig selv eller andre eller ødelægger eller beskadiger fysiske genstande.

Magtanvendelser kan være nødvendig i følgende tilfælde:

- Personalet må/skal afværge en situation, hvor barnet bliver til fare for sig selv
- Personalet må/skal modvirke en situation, hvor et barn bliver eller er i overhængende fare for at blive udsat for et angreb fra andre børn
- Personalet må/skal afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på dem selv
- Personalet må/skal afværge beskadigelse eller ødelæggelse af materielle ting.

I situationer, hvor en magtanvendelse efter en konkret vurdering er absolut nødvendig, er det et krav, at magtanvendelsen er så skånsom og kortvarig som muligt, sker med så stor hensyntagen til barnet/den unges rettigheder som muligt, og at den anvendte magt står i mål med det formål, der ligger bag indgrebet i barnet/den unges rettigheder.

4. Sagsbehandling ved magtanvendelse

Fysisk magtanvendelse er faktisk forvaltningsvirksomhed, som er omfattet af notatpligten.¹Som følge af notatpligten skal der ske en registrering af alle tilfælde af magtanvendelse i dag- og klubtilbud samt folkeskoler, herunder SFO.

Børn og Unge har udarbejdet et skema ("Skema til registrering af magtanvendelse"), som findes på AarhusIntra og som dag- og klubtilbud samt folkeskoler, herunder SFO, skal anvende, når en magtanvendelse har fundet sted. Det er den involverede medarbejder, der har ansvar for at udfylde skemaet. Alle medarbejdere, der har været involveret i magtanvendelsen, eller har overværet magtanvendelsen, skal noteres på skemaet. Barnets forældre skal altid orienteres hurtigst muligt efter, at magtanvendelsen har fundet sted.

Både medarbejder og leder skal underskrive skemaet.

Lederen skal foretage en vurdering af, om magtanvendelsen var en tilladt eller ikke tilladt magtanvendelse. Hvis magtanvendelsen vurderes at være ikke tilladt, skal Børn- og Ungechefen for området straks kontaktes, ligesom der skal tages stilling til en eventuel politianmeldelse af medarbejderen samt eventuelle øvrige tiltag (tjenstlig samtale/gennemgang af procedurer m.v.). Skemaet opbevares efter udfyldelse i elevmappen/børnemappen.

¹ Jf. offentlighedslovens § 13 og den ulovbestemte retsgrundsætning om notatpligt i forhold til faktisk forvaltningsvirksomhed.

5. Registrering af art og antal af skolernes magtanvendelser

Ud over den decentrale registrering af magtanvendelser, som foregår på de enkelte folkeskoler, herunder SFO, og i dag- og klubtilbud, skal folkeskolerne i Aarhus Kommune registrere antallet og arten af magtanvendelser i eDoc (ikke cpr. båret). Registreringen foretages generelt for at forbedre den tidligt forebyggende indsats og gøre det muligt at følge udviklingen på området.

Skolerne skal i et elektronisk skema i eDoc registrere antallet og arten af magtanvendelser. PPR udarbejder herefter en samlet opgørelse over skolernes magtanvendelser hvert halve år.

6. Baggrund

Børn og Unge, PPR, har udarbejdet denne instruktion med baggrund i de allerede eksisterende retningslinjer på området besluttet på rådmandsniveau.

7. Kontakt

Spørgsmål vedrørende denne instruktion kan rettes til pædagogisk konsulent, Birgit Høg, Børn og Unge, PPR.

Beslægtede instruktioner og vejledninger

- Instruktion MBU 13.7

Senest revideret: Marts 2020

Kontaktperson: Birgit Høg

Skal revideres igen inden: Marts 2021

Børn og Unge, PPR

Instruktion

Instruktion MBU-13.7:

Registrering af magtanvendelser, enkeltmandsundervisning og bortvisning i Aarhus Kommunes folkeskoler

1. Formål og anvendelsesområde

Der er løbende flere elevsager på kommunens folkeskoler, som må betegnes som ganske komplekse. Derfor er det væsentligt, at rammerne omkring håndteringen af disse sager er tydelige både centralt og decentralt.

Derfor skal der centralt i Børn og Unge ske en løbende kortlægning (registrering) af sager inden for kategorierne magtanvendelse, enkeltmandsundervisning og bortvisning. Registreringen skal ske for generelt at forbedre den tidlige forebyggende indsats i forhold til håndteringen af komplekse elevsager samt gøre det muligt at følge udviklingen på området for magtanvendelser, enkeltmandsundervisning og bortvisning.

Instruktionen opstiller proceduren for hvordan folkeskolerne i Aarhus Kommune skal registrere tilfælde af magtanvendelser, enkeltmandsundervisning og bortvisning med henblik på central opfølgning i Børn og Unge.

2. Procedure for skolernes registrering

Skolerne skal registrere oplysninger i eDoc om:

- Magtanvendelse
- Enkeltmandsundervisning
- Bortvisning

Registreringen skal ske ens på alle folkeskoler i kommunen under hensyn til den senere mulighed for centralt at udtrække ønsket information. Registreringen skal derfor foretages i eDoc på et regneark (Excel).

Alle folkeskoler i Aarhus Kommune har en sag i eDoc til brug for registreringen. Sagen indeholder et regneark, hvori registreringen skal foretages for hvert skoleår. Registreringen er ikke cpr. båret, og der må ikke registreres personhenførbare oplysninger om enkelte elever.

Registreringen skal ske snarest muligt efter hændelsen (magtanvendelsen er foretaget, afgørelse om enkeltmandsundervisning og bortvisning er truffet).

3. Vejledning til udfyldelse af registrering i eDoc af magtanvendelser, enkeltmandsundervisning og bortvisning

I regnearket er de tre sagskategorier opstillet i hver deres boks.

Under 'magtanvendelser' skal følgende registreres:

- Dato for registrering i regnearket
- Dato for hændelsen
- Årsagen til magtanvendelsen

Der kan fra listen vælges imellem:

- "Til fare for sig selv
- "Til fare for andre"
- "Ødelæggelse af fysiske genstande"
- "Nødværge"

Listen med valgmuligheder fremkommer ved at trykke på cellen og derefter trykke på den lille pil nedad.

Under 'enkeltsmandsundervisning' skal der registreres følgende:

- Dato for registrering
- Dato for indstilling af elev til PPR
- Startdato for enkeltmandsundervisningen
- Slutdato for enkeltmandsundervisningen
- Ugentligt timetal med enkeltmandsundervisning

Under 'bortvisning' skal der registreres følgende:

- Dato for registrering
- Startdato for bortvisning
- Slutdato for bortvisning

4. Central opgørelse af indberettede registreringer

Børn og Unge, PPR, opgør hvert halve år folkeskolernes registreringer af magtanvendelser, enkeltmandsundervisning og bortvisning i et samlet notat, jf. pkt. 2 og 3. Notatet sendes til Børn- og Ungecheferne.

5. Baggrund

Børn og Unge, PPR, har udarbejdet denne instruktion på baggrund i de allerede eksisterende retningslinjer på området besluttet af Børn og Unges chefgruppe i efteråret 2016.

6. Kontakt

Spørgsmål vedrørende denne instruktion kan rettes til specialkonsulent Claudia Risbæk, Børn og Unge, PPR.

Beslægtede instruktioner og vejledninger

- Instruktion MBU-13.8

Senest revideret: Marts 2020

Kontaktperson: Claudia Risbæk

Skal revideres igen inden: Marts 2021

Børn og Unge, PPR

Aarhus, d. 16. januar 2022

Forebyg magtanvendelse - lær af forløbet

I Landsforeningen Autisme Kreds Østjylland bliver vi med jævne mellemrum kontaktet af forældre, hvis børn er blevet udsat for magtanvendelse i skoleregi. Fælles for disse er, at det er en voldsom oplevelse for børnene og deres familier - det udfordrer det relationelle arbejde med børnene og påvirker trivslen i en negativ retning – nogle ser vi efterfølgende havne i ufrivilligt skolefravær. Vi oplever her ofte, at der ikke har været den store refleksion over magtanvendelsens opståen, forebyggelse og det efterfølgende relationelle arbejde.

Autistiske børn er i større risiko for at blive udsat for magtanvendelse, da de ofte kan have sværere ved at aflæse situationer og affektregulere. Da en del børn på spektret også har sensoriske udfordringer, kan selv ”mindre grad” af fx fastholdelse trigge *fight & flight mode* og derved eskalere situationen yderligere ud i en voldsommere og mere længerevarende magtanvendelse.

Det er traumatiserende at være den, der er udsat for en magtanvendelse - men det kan også være en voldsom oplevelse for børnene, der er vidne til magtanvendelsen, og personalet, der udøver den.

Vi mener derfor, at en **handleplan** for situationen - lige som handleplaner for fx sorg eller mobning - vil være en god ide. Vi taler her ikke om et massivt yderligere behov for registrering, men at tilgå elementer fra evidensbaserede tilgange, som vi ser virke i praksis på det specialiserede område. Vi ved, at det kræver investering i inkorporering af metode og opkvalificering af personale - men det er det værd, da det vil give større trivsel for alle børn, der er i risiko for at blive udsat for eller vidner til en magtanvendelse.

Vi vil gerne understrege, at dette ikke er en pegefinger af det fagprofessionelle personale omkring barnet, men et ønske om at personalet får inkorporeret arbejdsgange, som er forebyggende i forhold til brugen af magtanvendelse. Det kan kun være i alles interesse, at man i skoleregi har en pædagogisk systematik på plads i evalueringen af en magtanvendelse. Ved at have den pædagogiske værktøjskasse på plads, så kan vi mindske brugen af magtanvendelse og graden af anvendelse af magt i situationen.

Hvis vi ikke er reflekterende og systematisk evaluerende i forbindelse med en

magtanvendelse, er der stor risiko for, at det relationelle mellem barnet og den voksne bliver nedbrudt. Man lærer ikke af, hvad der ledte op til situationen - og den sociale kapital, man i en presset situation har kunnet trække på tidligere, er væk - og konfliktoptrapningen kan ske hurtigere. Dertil kommer, at personale, som står i situationer med magtanvendelse, er i risiko for selv at blive udsat for vold og følelse af magtesløshed og udbændthed i forhold til deres faglighed.

Igen kan nævnes, at man har viden i kommunen til at hjælpe med udarbejdelse af en systematisk handleplan omkring magtanvendelse, så den kan bruges i grundskolen. Center for Specialpædagogiske Børnetilbud har erfaringen i praksis med nogle af disse børn og ved, hvordan man arbejder reflekterende og systematisk ift. ekstreme konfliktsituationer.... Atlass, Low Arousal (Langager StudiIII).

Vi vil gerne anbefale, at man inden byrådsmødet på onsdag læser artiklen og udtalelsen om magtanvendelse. Podcasten om magtanvendelse giver også en god forståelse for, hvad der er på spil for både fagprofessionelle og borgere/børn i og omkring magtanvendelsen. Links til disse findes efterfølgende, og ellers ser vi frem til dialogen om forebyggelse af magtanvendelse i folkeskolen.

Med venlig hilsen

Marianne Banner

Kredsformand

Landsforeningen Autisme

Kaserneboulevarden 35 - 8000 Århus C

50438361 - marianne_banner@yahoo.dk

<https://www.autismeoj.dk/>

Nyttige Links ift viden om magtanvendelse og Low arousal:

Podcast, udtalelse og artikel om magtanvendelse:

<https://hejlskovogveje.podbean.com/e/podcast-nr-2-1570609229/>

<http://media1.hejlskov.se/2016/12/MagtOgAutisme.pdf>

<https://socialpaedagogen.sl.dk/arkiv/2021/02/magtanvendelser-der-findes-ingen-gode-magtanvendelser/>

Low Arousal, Low Arousal 2 og tilgange, som nedsætter vold:

<https://dpf.dk/produkt/haandtere-evaluere-forandre/>

[https://dpf.dk/app/uploads/2013/11/bo heilskov elven-studiemateriale final.pdf](https://dpf.dk/app/uploads/2013/11/bo_heilskov_elven-studiemateriale_final.pdf)

[https://sopra.dk/wp-](https://sopra.dk/wp-content/uploads/2014/09/LA2_Manual_2udgave_Socialstyrelsen_web.pdf)

[content/uploads/2014/09/LA2 Manual 2udgave Socialstyrelsen web.pdf](https://sopra.dk/wp-content/uploads/2014/09/LA2_Manual_2udgave_Socialstyrelsen_web.pdf)

<https://vpt.dk/metoder-mod-vold-laering>

https://sl.dk/fagligtfokus/7-voldsforebyggende-metoder/28753_fagblad/show

[https://www.youtube.com/watch?v=BUtCzdrLC-](https://www.youtube.com/watch?v=BUtCzdrLC-M&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwGdHklAGauez&index=6)

[M&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwGdHklAGauez&index=6](https://www.youtube.com/watch?v=BUtCzdrLC-M&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwGdHklAGauez&index=6)

[https://www.youtube.com/watch?v=0yTK1DCsEf0&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEw](https://www.youtube.com/watch?v=0yTK1DCsEf0&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwGdHklAGauez&index=7)

[GdHklAGauez&index=7](https://www.youtube.com/watch?v=0yTK1DCsEf0&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwGdHklAGauez&index=7)

[https://www.youtube.com/watch?v=z9-](https://www.youtube.com/watch?v=z9-k24pqeQU&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwGdHklAGauez&index=8)

[k24pqeQU&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwGdHklAGauez&index=8](https://www.youtube.com/watch?v=z9-k24pqeQU&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwGdHklAGauez&index=8)

[https://www.youtube.com/watch?v=7HuzdPWhN-](https://www.youtube.com/watch?v=7HuzdPWhN-O&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwGdHklAGauez&index=9)

[O&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwGdHklAGauez&index=9](https://www.youtube.com/watch?v=7HuzdPWhN-O&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwGdHklAGauez&index=9)

[https://www.youtube.com/watch?v=2ccumlFi3kg&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwG](https://www.youtube.com/watch?v=2ccumlFi3kg&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwGdHklAGauez&index=15)

[dHklAGauez&index=15](https://www.youtube.com/watch?v=2ccumlFi3kg&list=PLKTRJMUssET2Yef6sgLfEwGdHklAGauez&index=15)

<https://www.youtube.com/watch?v=VqrmjDrUek>

Erfaret magt i botilbud, webinar i socialstyrelsen:

[https://www.youtube.com/watch?v=Wow8Lqy_Xhc&list=PL1B0o_DA6zczPL3QeuPF](https://www.youtube.com/watch?v=Wow8Lqy_Xhc&list=PL1B0o_DA6zczPL3QeuPFnPgof-z1xHnC8&index=5)

[nPgof-z1xHnC8&index=5](https://www.youtube.com/watch?v=Wow8Lqy_Xhc&list=PL1B0o_DA6zczPL3QeuPFnPgof-z1xHnC8&index=5)

Ældre dato inspirationshæfte ift. håndtering af magtanvendelse:

<https://static.uvm.dk/publikationer/2005/magtanvendelse/hel.pdf>

Beslutningsmemo

9. marts 2022

Side 1 af 3

Emne **Udkast til budgettema om styrket kvalitetsopfølgning og tilsyn på 6-18-årsområdet**
Til Rådmandsmøde den 15. marts 2022

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat forslaget på dagsorden med henblik på drøftelse af og stillingtagen til budgettema om styrket kvalitetsopfølgning og tilsyn på 6-18-årsområdet.

I løbet af foråret er der (ligesom de foregående år) en proces med forskellige budgettemaer på Børn og Unge-udvalgets møder. Budgettemaerne skal 'gøre politik muligt' og klæde udvalgsmedlemmerne på til at kunne stille relevante og kvalificerede forslag.

Pædagogik og Forebyggelse har i den forbindelse fået til opgave at udarbejde et budgettema om kvalitetsopfølgning på 6-18-årsområdet, som skal på udvalgsrådet den 30. marts 2022 (budgettema 1 i rækken).

Budgettemaet er blevet kvalitetssikret i Budget og Regnskab, forinden fremsendelse.

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 23 38 01 33

Direkte e-mail:
jemol@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Jens Møller Hald

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden:

- Drøfter og tager stilling til udkast til budgettemaet.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Baggrunden for udkastet til budgettema er bl.a. de opmærksomhedspunkter om Børn og Unges tilsynspraksis på skoleområdet, som dels er rejst af STUK, dels er beskrevet i den uvildige rapport om Søndervangskolen.

Samtidig tager udkastet til budgettema afsæt i aftalen og lovforslaget om folkeskolens fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem, som indebærer, at opfølgningen over for skolerne skal styrkes, så kommunerne følger op på flere skoler end i dag. Formålet med lovændringerne er bl.a. at sikre, at der tidligt kommer fokus på de skoler, der ikke løfter eleverne som forventet.

Samlet set er der således behov for en styrkelse af arbejdet med kvalitetsopfølgning og tilsyn på 6-18-årsområdet i Børn og Unge, herunder en systematisk understøttelse af det risikobaserede tilsyn. Forslaget om budget-udvidel-

sen kan helt konkret betyde bedre hjælp til skolerne og ledelseslinjen i forhold til:

9. marts 2022
Side 2 af 3

- Generel faglig og ledelsesmæssig understøttelse af skolerne i deres arbejde med at sikre en løbende kvalitetsudvikling
- Understøttelse af en mere systematisk gennemgang og monitorering af tilgængelige data for at kunne sætte tidligere ind med relevante indsatser tæt på den pædagogiske praksis
- Indsamling af eventuelle supplerende data på områder, hvor der er anledning til bekymring
- Bedre muligheder for at opdage og rette op på en skoles udvikling eller praksis, før STUK indleder en tilsynssag
- Understøttelse af skoler i tilsyn i forhold til udarbejdelse af redegørelser og handlingsplaner til STUK
- Understøttelse af skoler på udviklingslisten i forhold til udarbejdelse af de kommende udviklingsplaner
- Faglig understøttelse af skolernes udmøntning af handlingsplaner og udviklingsplaner, herunder samarbejde med skoleledelser, ressourcpersoner, fagteams mv.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Det foreslås i budgettemaet, at der afsættes fem årsværk af 660.000 kr. inkl. overhead. Midlerne foreslås gradvist indfaset over årene efter en 'trappemodel', så første årsværk afsættes i 2023 og de sidste to årsværk afsættes fra 2026, svarende til en samlet årlig udgift fra 2026 på 3,3 mio. kr. Ifølge lovforslaget er der ikke lagt op til DUT-kompensation i forhold til de elementer af lovforslaget, der handler om det styrkede tilsyn.

Der gøres således opmærksom på, at realisering af STUKs anbefalinger om et styrket risikobaseret tilsyn og det kommende lovkrav om tættere opfølgning på flere skoler end i dag, er opgaver, der ikke uden videre kan løftes inden for de nuværende ressourcer.

Både handlingsplanerne og de nye udviklingsplaner forudsættes udarbejdet af 'kommunalbestyrelsen', dvs. at de i praksis skal udarbejdes af forvaltningen i en løbende dialog med pågældende skole. Erfaringerne fra handlingsplanen for Ellehøjskolen samt den planlagte faglige understøttelse i den treårige implementeringsperiode viser, at der er tale om et stort ressourcetræk:

- Opgaver i forbindelse med udarbejdelsen af handlingsplanen:
 - Skriveopgaver, sagsbehandling, løbende møder mellem skole, Børn og Unge-chef og Pædagogik og Forebyggelse
 - Dialog med STUK

- Opgaver i forbindelse med den forestående udmøntning af handlingsplanen:
 - Løbende intensiv faglig understøttelse af skolen ved PPR-konsulenter, tværgående trivselsteam, fagkonsulent i dansk/læsning, fagkonsulent i matematik, DSA-konsulent, erhvervsplaymaker mv.
 - Organisatorisk understøttelse af fremdrift via nedsat projektgruppe, ansvarlige tovholdere for de tre udviklingsspor, bemanning af arbejdsplaner mv.
 - Halvårlig afrapportering til STUK på fremdrift og målopfyldelse, herunder orientering til Børn og Unge-udvalget mv.

9. marts 2022
Side 3 af 3

5. Videre proces og kommunikation

Nedenstående er tidsplanen for budgettema 1. om styrket kvalitetsopfølgning og tilsyn på 6-18-årsområdet.

Dato	Aktivitet
15. marts 2022	Rådmandsmøde: Budgettema 1: Kvalitetsopfølgning 6-18-årige
16. marts 2022	Fremsendelse til udvalgmøde: Budgettema 1: Kvalitetsopfølgning 6-18-årige
30. marts 2022	Udvalgmøde: Budgettema 1: Kvalitetsopfølgning 6-18-årige

Børn og Unge, 9. marts 2022

Kontaktpersoner: Jesper Callesen, Patrick Larsen, Jens Møller Hald

Dato for udvalgsbehandling: 30. marts 2022

Styrket kvalitetsopfølgning og tilsyn på 6-18-årsområdet

Hvorfor fremsendes budgettemaet?

Folkeskoleforligskredsen har i oktober 2021 indgået en politisk aftale om folkeskolens fremtidige evaluering- og bedømmelsessystem. Aftalen er udmøntet i et lovforslag, der forventes fremsat ultimo april 2022. Med lovforslaget skal opfølgningen over for skolerne styrkes, så kommunerne følger op på flere skoler end i dag samtidig med, at der tidligt kommer fokus på de skoler, der ikke løfter eleverne som forventet.

Den styrkede opfølgning skal bl.a. ske gennem en national udviklingsliste over skoler med bekymrende kvalitet, som forventes at omfatte op til 10 pct. af skolerne inkl. skoler i tilsyn. Kommunerne skal udarbejde udviklingsplaner for disse skoler, som skal redegøre for de bekymrende forhold, tiltag til forbedring af kvaliteten, konkrete målsætninger og tidsplaner for forbedringerne. Der vil som hidtil kunne pålægges handlingsplaner for skoler ved meget bekymrende resultater og vedvarende dårlig kvalitet.

I en Aarhuskontekst kommer de nye tiltag samtidig med, at der i forbindelse med sagen om Søndervangskolen har været rejst spørgsmål ved Børn og Unges tilsynspraksis på skoleområdet, dels i forhold til prøveafviklingen, dels mere generelt. I den uvildige rapport om sagen peges der bl.a. på en række forhold, hvor forvaltningens tilsyn med skolen ikke har været tilstrækkeligt.

I den efterfølgende dialog med STUK har styrelsen ligeledes vurderet, at den dialog- og tillidsbaserede tilgang fylder mest på skoleområdet i Aarhus, mens det systematiske, risikobaserede tilsyn med fordel kan og bør styrkes. STUK har peget på følgende konkrete tematikker, som kan og bør give anledning til systematisk opfølgning og opmærksomhed på folkeskoleområdet: Dansk som andetsprog (DSA), sygeundervisning, specialundervisning, prøvefritagelser, afvikling af 9. klasseprøverne, ledelse, økonomi, faglige og trivselsmæssige resultater, medarbejder- og elevtrivsel, fravær, timetal, etc.

Børn og Unge har i forbindelse med sagen oplyst til STUK, at Børn og Unge i løbet af 2022 drøfter og tager stilling til, hvorledes tilsynspraksis med skolerne fremadrettet tilrettelægges.

Samlet set er der behov for en styrkelse af arbejdet med kvalitetsopfølgning og tilsyn på 6-18-årsområdet i Børn og Unge, herunder understøttelse af det risikobaserede tilsyn. Det skal bidrage til at løfte kvaliteten af undervisningen og dermed fremme børnenes og de unges læring, udvikling og trivsel.

Med afsæt i ovenstående forhold vil der være behov for at styrke arbejdet med:

- Systematisk understøttelse af skoleledelserne i forhold til et risikobaseret tilsyn.
 - Det indebærer, at opfølgningen differentieres, intensiveres og målrettes konkrete indsatsområder, hvis kvalitative eller kvantitative data giver anledning til en særlig eller konkret bekymring. Der skal være fokus på både kvantitative og kvalitative data samt uvildighed og triangulering i forhold til indhentning af data. Indhentningsmetoder kan også omfatte dokumenter, interview, observationer.
- Udarbejdelse og understøttelse af arbejdet med udviklingsplaner og handlingsplaner for skoler i tilsyn og/eller på den nationale udviklingsliste.
 - Set i lyset af antallet af skoler med et socioøkonomisk udfordret elevgrundlag, må det forventes, at minimum 10 % af skolerne i Aarhus årligt vil være omfattet af en form for tilsyn. Skolerne vil blive udtaget til udviklingslisten på baggrund af objektive indikatorer, der indikerer, om skolen er i risiko for at have eller få udfordringer med kvaliteten.
- Styrket understøttelse af praksis på de områder, som tilsynet har peget på, herunder eventuel systematisk understøttelse af didaktikken og pædagogik samt lovfortolkning mv.
 - Det indebærer, at der sættes ind med relevante tiltag tidligt for at vende udviklingen, herunder i form af faglig hjælp og støtte fra fællesfunktionerne tæt på den pædagogiske praksis.

Børn og Unge, 9. marts 2022

Kontaktpersoner: Jesper Callesen, Patrick Larsen, Jens Møller Hald

Dato for udvalgsbehandling: 30. marts 2022

Hvilken værdi skabes for borgere og samfund?

Lovforslaget skal bidrage til en endnu stærkere evalueringskultur i folkeskolen, ligesom der skal etableres en stærkere opfølgingskultur. Elever og forældre skal møde en folkeskole med høj kvalitet, uanset hvor i landet de bor, eller hvilket skoledistrikt de er tilknyttet. En god undervisning og et trygt og godt læringsmiljø på skolen er forudsætninger for, at eleverne lærer og trives. Derfor skal folkeskolernes faglige udvikling og niveau løbende følges, så der kan sættes ind de steder, hvor kvaliteten halter.

Derudover skal skoler med kvalitetsudfordringer opdages hurtigt, så der kan sættes ind med relevante tiltag tidligt for at vende udviklingen. Det kræver en styrket opmærksomhed og opfølgning fra centralt hold, og at kommunerne hjælper og støtter de skoler, der ikke formår at tilbyde et læringsmiljø af tilstrækkelig kvalitet.

Som en del af lovforslaget om det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem skal det tydeliggøres i folkeskoleloven, at der er en forpligtelse til systematisk at arbejde med kvalitet og evalueringspraksis på alle skoler. Samtidig tydeliggøres det, at både lærere, skoler og kommuner er forpligtede til at følge systematisk op på kvaliteten. Målet er, at de forskellige elementer af det fremtidige evalueringsystem anvendes på en måde, der fokuserer mindre på dokumentation og afrapportering og mere på systematisk kvalitetsarbejde på alle skoler og i alle kommuner.

Hvilke løsningsmuligheder er der?

Et styrket og mere systematisk arbejde med kvaliteten på de områder, hvor der er udfordringer, kræver en styrket opfølgning med henblik på en tidligere opsporing af kvalitetsudfordringerne samt et løft af fællesfunktionernes understøttelse af de lokale skoler. For at sikre dette foreslås det, at der iværksættes en styrket stilladsering og understøttelse af kvalitetsopfølgningen på 6-18-årsområdet i Børn og Unge. Hensigten er, at alle børn og unge får det bedste ud af deres skolegang.

Det foreslås derfor, at der afsættes midler til ansættelse af fem konsulenter med pædagogisk baggrund på skoleområdet, som kan organiseres i forhold til de fem distrikter og/eller arbejde på tværs. Konsulenterne vil have til opgave at understøtte de lokale ledelser og arbejdet med den lokale kvalitetsudvikling med viden om data og god praksis. Derudover vil konsulenterne skulle understøtte udøvelsen af et risikobaseret tilsyn samt indgå i arbejdet med og udmøntningen af udviklingsplaner, handlingsplaner og opfølgning på de skoler, som er udtaget til tilsyn, eller som optræder på den nationale udviklingsliste.

Forslaget er inspireret af distriktskonsulenterne på dagtilbudsområdet, som arbejder datainformeret med afsæt i et solidt kendskab til lovgivningen samtidig med, at de praksisnært både understøtter og udfordrer dagtilbudslederne i deres arbejde med at sikre en løbende kvalitetsudvikling.

Hvilke ressourcer er der behov for?

Det foreslås, at der afsættes midler til fem årsværk af 660.000 kr. inkl. overhead. Forslaget kan skaleres op og ned. Midlerne kan indføres gradvist fra 2023 til 2026, således at de sidste to årsværk afsættes fra 2026, svarende til en samlet årlig udgift fra 2026 på 3,3 mio.kr.

Jf. lovforslaget er der ikke lagt op til DUT-kompensation i forhold til de elementer af lovforslaget, der handler om det styrkede tilsyn.

(2022-priser i 1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026
Drift	660	1.320	1.980	3.300
I alt	660	1.320	1.980	3.300